

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direct. Contenc. B-cci G-le a Tărei Românești	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	RÉNÉ DÈMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Profesor Universitar, Avocat	ALFRED JUVARA Fost Magistrat jurisconsult în Oluj	DR. ȘTEFAN LADAY Profesor la Facultatea de Drept, București	D. NEGULESCU Avocat	I. GR. PERIETEANU C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București
C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-cci, Case com., Autorit. 1400 lei
„ Avocați 1000 „
„ Magistrați 800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

S U M A R

- Exodul judecătoresc, de Trajan Alexandrescu;
- In contra ordinii sociale, de Trajan R. Scriban;
- Intr-o chestiune de timbru, de D. Ștefănescu;
- Pământurile date după legile rurale de improprietărire nu se pot urmări și vinde silit?, de I. T. Georgescu;
- Propuneri. Art. 81 și 82 legea pentru organizarea judecătorească, de I. Postulache.

JURISPRUDENȚA :

- Curtea de Casație s. I : Florea Oniea St. Marincea cu Marin Marincea și alții (Improprietărire după legea din 1889 s'a făcut pentru minori, nu pentru văduvă), cu o Notă de S. Mardaloescu;
- Curtea de Casație s. II : Recurent I. Bauer (Starea de a-sediu pentru Capitală nu a fost ridicată. Provocarea la dispreț către religia creștină ortodoxă printr-o proiecțiune luminoasă. Ultragi. Art. 181 c. penal. Libertatea conștiinței. Sensul art. 22 Constituție);
- Trib. Ilfov. s. I com.: Iosef Abramovici cu I. Halpern (Dacă se pot obține daune compensatorii pentru neexecutarea la termen a unei obligațiuni având de obiect o sumă de bani? Art. 1088 și 998 c. civ.);
- Trib. Putna s. I : Constantin Barza cu X. (Propunerea păcii. Sancțiunea art. 81 legea jud. de ocoale), cu o Notă de P. Strihan.
- Trib. Prahova s. III : Ioana Nicolae S. Nae cu Iorgu Toma Vasile (Fapt calificat de judele de ocol abuz de putere, violare de domiciliu, art. 151 c. p. Declinare de competență. Schimbarea calificării faptului în apel în acela de furt. Art. 306, 308 c. p. Conflict negativ de competență).

EXODUL JUDECĂTORESC

Rubrica de informațiuni a unui mare cotidian mi-a pus, azi, sub ochi știra demisiunii din magistratură a d-lui Alexandru Strelicescu, judecător de ședință la Tribunalul Ilfov.

Plecarea acestui eminent magistrat, care întrunea, în persoana sa, o nediscutată capacitate profesională, unită cu perfectă noțiune a prestigiului și cu delicatețea atitudinilor, este mai mult de cât un simplu fapt divers.

Un magistrat, care își părăsește cariera în condițiunile și pentru motivele cărora a cedat d. Strelicescu, duce, în sufletul lui, toată durerea dezamăgirii, pe care o oferă magistraturei un statut profesional, la baza căruia stau două postulate esențiale :

1. Obligațiunea de a suferi, în tăcere, privațiunile umilitoare ale unei situațiuni materiale, revoltător de injuste ;

2. Obligațiunea de a primi să fie lipsit de o dreptate, pe care magistratura este chemată s'o împartă tuturor.

Acei care nu au trecut prin magistratură, și nu au simțit în sufletul lor fiorul sfânt ce stăpânește înima împărțitorului de dreptate, nu vor înțelege, poate, gestul, profund dureros, prin care un judecător se desparte de o carieră, de-alungul căreia a risipit energia și visurile celor mai fecunzi ani ai vieții, pentru ca să păsească într'un cadru de activitate, în care nădăjduiește să fie ferit, ceva mai mult, de perspectiva nedreptății și de spectrul foamiei.

Atât timp, cât nu se va asigura magistraturei un statut care să-i garanteze pe deplin respectul drep-

In editura „Curierul Judiciar“ S. A., va apare la 15 Noembrie:

1). „C E K U L“, un interesant și documentat studiu economico-juridic, (circa 500 pagini), cu doctrina și jurisprudența română și străină, de d-l Avocat Dr. D. Găleşescu-Pyk. LEI 380

2). „CURS DE DREPT CIVIL ROMÂN“, Vol. VIII, (circa 350 pagini), de d-l Prof. G. Plastara, urâtând despre „Expropriatiunea silită și Pre- LEI 350

turilor și atât timp, cât nu i se va asigura un tratament bugetar, potrivit cu trebuințele unui traiu omenesc și cu însemnătatea serviciilor ce aduce, riscăm să privim, din ce în ce mai des, la spectacolul dezolant al plecării acelor, care ar trebui, tot mai, să rămână.

S'a agitat, în ultimii ani, sub o formă, vădit jicnitoare, chestiunea salarizării magistraturei. S'au făcut tot felul de promisiuni și s'au luat tot felul de angajamente.

Totul a fost mai mult, însă, o vorbărie de foarte suspectă sentimentalitate.

Oamenii noștri politici, fără deosebire de partid, n'au dat niciodată impresia că sunt, prea mult și sincer, preocupați de această problemă.

Rezultatele s'au văzut. Din politica brațelor încrucișate, inconștient sau interesat încrucișate, au decurs consecințe, a căror răspundere trebuie s'o poarte, întreagă, acei cari, putând să facă ceva, s'au mărginit să perpetueze o tradițiune de ignorare voită a viitorului.

Ministrii noștri de justiție, din ultimul timp, s'au întrecut care mai de care să făurească câte o lege de organizare a magistraturei.

Fiecare din ei socotea că are o frunte destul de decorativă și de potrivită pentru ca să poarte pe dânsa laurii lui Toma Stelian.

A fost, în adevăr, o neobosită și frenetică cursă de legiferare.

S'a uitat, însă, că, pentru a realiza ceva, nu eră nevoie de legi, ci numai de o onestă bunăvoință, care să înlăture, cu hotărîre, toate piedicile, materiale și morale, ce se opuneau ca legea existentă să dea toate roadele așteptate din aplicarea ei.

Adaptând, acestei situațiuni, o reflexiune pe care marele scriitor rus Cehov o pune în gura unuia din personagiile sale, am putea spune că nu este un rău ministru de justiție acela care nu face legi, pentru organizarea magistraturei, ci acela care, făcându-le, nu știe să le țină ascunse în sertarele biroului lui.

Ar fi să pledăm o teză, demonstrată cu anticipație, dacă am vorbi de rolul și necesitatea justiției în Stat.

Problema magistraturei nu este o simplă preocupare de solitudine față de un organ determinat al vieții noastre publice, ci o problemă ce privește, în mod intim și necesar, armonia și echilibrarea puterilor constitutive ale Statului.

Fără rolul ponderator, armonizat și cominator al justiției, în scopul de a neutraliza impulsivitatea interesată, acaparantă, provocatoare și neonestă a unora dintre puterile Statului, viața socială și politică ar deveni o iluzie și o parodie.

În Franța absolutismului monarhic, justiția a fost, o știm cu toții, o stavilă contra arbitrarului.

În pseudo-democrațiile noastre, mai mult sau mai puțin integrale, organizarea unei justiții puternice este tot atât de trebuitoare.

S'a spus, cu drept cuvânt, că justiția este o barieră, pe care democrația a ridicat-o, ea însăși, contra pasiunilor și slăbiciunilor sale.

Pentru ca să pregătim, însă, această operă de întărire a justiției, avem datoria să reținem și să păstrăm organele ei de elită.

A le forța, direct sau indirect, să plece este o greșală care, din nefericire, este expiată nu de acei care au săvârșit-o, ci de acei care au nevoie să recurgă la funcțiunea socială a justiției.

Trebuie să facem totul pentru ca magistrații destoinici și independenți să nu-și părăsească cariera.

D. Al. Strelicescu, a fost un magistrat destoinic și independent.

Independența sa nu a înțeles-o în sensul acelei afectățiuni de pretinsă imparțialitate, care face pe unii să fie, din principiu, contra prietenilor lor de ieri și despre cari d. Jean Cruppi, fostul ministru de justiție al Franței, spunea într'un discurs: „Ces gens-là sont indépendants jusqu'à l'injustice”.

Cunosc câteva exemplare de asemeni snobi ai imparțialității, din fericire, foarte puțini la număr.

Unul dintre ei, tronează chiar la Curtea de Casație, purtându-și snobismul între bodegile Capitalei și fotoliul nobil ce ocupă încă, până când providențialul fenomen al limitei de vârstă o să-l scutească, pe el, de o situațiune penibilă, iar pe alții de o impresie penibilă.

Demisiunea judecătorului Strelicescu ar trebui să oprească un moment atențiunea ministrului de justiție.

Îl știu pe actualul ministru al justiției, d. Stelian Popescu, el însuși fost magistrat, ca pe un om bine intenționat.

Așteptăm cu toții, ca d-sa să facă, nu vre-o reformă judecătorească, căci nu e nevoie, ci o simplă încercare de reformă sau mai bine zis de înlăturare a unor anumite moravuri și tradiții.

Credem că ar fi bine ca d. ministru de justiție să împiedice pe viitor spectacolul dureros pe care îl oferă în ajunul marilor mișcări, febra înaintărilor și asediul Ministerului de către politicianii interesați să-și căpătuiască partizanii.

Credem că ar fi necesar ca d. ministru de justiție să-și îndrepte ochii și sufletul, față de toți magistrații distinși, ale căror drepturi sunt sistematic călcate în picioare, precum și față de magistrații cari putrezesc prin funduri meschine și obscure de provincie, pentru simplul motiv că nu au alt sprijin decât propria lor muncă.

Cu actualele moravuri însă, și cu asemeni perspective, de răsplată a muncii și meritului, se răpește judecătorului liniștea sufletească, stimulentele muncii și i se pune la o foarte grea încercare independența, fără de care, opera sa socială este lipsită de orice valoare constructivă și reparatoare.

Încă un magistrat destoinic, care pleacă! Știrea

mi-a provocat, mie care iubesc magistratura și care, sufletește, mă socot ca făcând parte din ea, impresia pe care ți-o strecoară în inimă sgomotul pietrei, ce se desprinde și cade din bolta unui templu.

Doresa, cu toată sinceritatea, ca d. Strelicescu să păsească, sub cele mai frumoase auspicii, în viața Baroului.

În același timp, doresc ca sacrificiul ce a făcut, părăsind o carieră cu care se identificase, să folosească acelor care au rămas să poarte mai departe făclia idealului de justiție.

TRAIAN ALEXANDRESCU

Avocat

Fost Prim-președinte de Tribunal

In contra ordinii sociale

De veacuri lumea este deprinsă că, în materie penală, acțiunea și toată procedura se îndeplinește gratuit. Actuala lege a timbrului însă supune la taxe plângerile pentru loviri și insulte, pe motivul ca acestea se pot stinge prin împăcarea părților.

Mulți, din cauza timbrului, se dezistă, nu mai întentă acțiuni, cele începute le lasă în părăsire, iar bătașul or insultătorul, elemente dizolvante și răle, jubilează de protecția care a binevoit să le-o acorde legiuitorul. Se pune obstacole acțiunii, reclamantului, celui lovit câte odată prea grav, or celui batjocorit în public, pentru ca inculpatul să se desfiăteze or de câte ori biata victimă deschide băerile pungi spre a plăti.

Nu-i vorbă, va fi poate și el pedepsit, fiindcă mulți merg la achitare cu martori falși care se vând pe un rachiu, posibil să meargă inculpatul și la închisoare, dar, până atunci, tu, reclamant... plătește!

Că va lua cheltueli și daune, asta e altă chestie, realitatea-i că, până le va scoate, e vai de capul lui.

Sunt loviri foarte grave, ce te fac să vezi în infractor un criminal, pe care nu trebuia să-l protejeze legea.

Când institui timbru la fiecare citare, dând posibilitatea procedurilor necomplete pentru netimbrare suficientă cu tot cortegiul de amânări dureroase și grele, însemnă că pui obstacole reclamantului pentru a favoriza inculpatul.

Apoi, temporizăm soluția cea ce e în contra ideii penale care cere grabnica rezolvare a acțiunii.

Timbrul se poate completa în instanță la acțiuni și proceduri.

Dacă însă reclamantul nu are bani la primul termen spre a depune timbrul în instanță, afacerea se amână, purtându-se părțile și martorii pe drumuri, noțiunea amendării și exemplarității cade, iar dacă omul va plăti taxele la termenul viitor, i se va mai impune și o amendă fiscală.

Teribilă idee și strașnic progres.

Un dosar de loviri grave în care procedura e timbrată insuficient și reclamantul lipsă, trebuie suspendat, pentru ca bătașul, viitorul criminal poate, să reieze ofensiva contra liniștei publice, încurajat de gestul societății care a instalat taraba fiscală la poarta celui căruia nu i s'au lipit încă oasele frânțe, a cărui dureri pot dura luni și ani sau chiar o viață întreagă.

Umanitarismul, în penal, s'a întins asupra criminalilor, nu a victimelor.

Am deja în rafturile arhivei teancuri de dosare, lo-

viri și insulte cu părțile necitate, fapt care dă asalt ordinii sociale prin încurajarea infractorilor.

În materie de citare timbrată există greutăți care trebuiesc evitate, pentru că dreptul penal cere urgență și facilitare spre a ajunge la pedepsire.

Ideia de drept penal este incompatibilă cu aceia a fiscalității, chiar când e vorba de simple loviri sau insulte, deci, cred că s'a făcut o mare greșală supunându-se la taxe atari acțiuni, care nu aparțin numai individului ci și societății.

Citarea, cu taxe la fiecare termen cred că e mai grea de cât aceia instituirii unui timbru fix, plătit odată la intentarea acțiunii.

Atari procese, de obicei, necesită 3—6 termene, deci, dacă s'ar fi instituit un timbru de 200 lei la acțiuni pentru loviri și 100 lei la insulte, era mult mai ușor pentru parte, care n'ar mai fi fost obligată ca, după orice amânare, să treacă pe la arhivă, să aștepte ore întregi, căci sunt unii arhivari tare boeroși care țin țaranul la căpătâiul lor chiar când e unul singur, în loc să-l satisfacă imediat.

Aceasta numai în cazul când se ține cu orice preț ca să existe taxe în anumită materie penală.

Poate că era mai bine dacă se impuneau la urmă taxele inculpaților condamnați, iar în caz de achitare prin neexistența probelor, reclamantul bătut și nestisfăcut, n'ar trebui să mai sufere plata timbrului, din cauza solidarității care trebuie să existe între victimă și societate.

O taxă mai mare impusă inculpaților ar fi acoperit „deficitul” rezultat din cauza achitărilor, iar cu ajutorul legii de urmărire se poate ajunge urgent la încasare.

În cazuri de împăcări, tot ei să plătească.

Se va zice, apoi nu e destul amenda or închisoarea? Eu zic că e destul, dar dacă vrei și timbru, impune-l tot inculpatului, adică vinovatului, nu reclamantului, adică nevinovatului.

Dacă politicianismul a cangrenat totul în țara aceasta, fiscalismul exagerat a năvălit tocmai acolo unde poarta trebuia cât mai zăvorâtă a împiedica penetrațiunea taxelor în materii care cer gratuitate desăvârșită.

Azi, în timpurile acestea când societățile se străduiesc să ție piept anarhiei, o infimă socoteală de timbru nu trebuia să favorizeze infractorul.

Idealurile justiției și triumful ideilor de umanitate, nu admit nici un obstacol pus în calea aceluia care, atins prin violarea legilor privind ordinea socială, reclamă în fața altarului dreptății o mână de ajutor pentru urgența pedepsire a celui vinovat.

Legea timbrului e neplăcută în materie civilă, ea devine oribilă când o aplicăm în cea penală!

TRAIAN ROMULUS SCRIBAN

INTR'O CHESTIUNE DE TIMBRU

Noua lege a timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice, publicată în Monitorul Oficial No. 92 din 29 Aprilie 1927, este fără îndoială o lege de unificare și fiind o lege cu caracter fiscal, implicit este și de strictă interpretare.

Totuși, dată fiind diversitatea legilor ce cărmuiesc încă în mod diferit actele și faptele juridice în vechiul regat și provinciile alipite, noua lege a timbrului — în mod fatal — n'a putut să prevadă în mod amănunțit toate cazurile ei de aplicare.

Pentru aceasta, prin art. 110 din lege, s'a instiuit pe

lângă Ministerul de Finanțe o comisiune centrală a timbrului, a cărei atribut este rezolvarea dificultăților de aplicare a dispozițiilor legii și a-și da avizul asupra tuturor chestiunilor ce i se vor propune de Minister cu privire la executarea legii timbrului.

Unele din cazurile neprevăzute în legea timbrului sunt următoarele:

Excepționând cazurile din materia tutelei și curatele prevăzute sub paragr. 19 și 21 alin. 2 ale art. 22 din legea timbrului și pentru cari legea prevede scutiri de timbru,

nu se vorbește nimic în legea timbrului și în capitolul „scutiri“ despre actele ce pot face ca reclamant sau pârâși curatorii prevăzuți de art. 99, 725, 747 cod. civ. Rom.; art. 623, 706 Pr. Rom.; art. 449 Pr. Rom.; art. 811 Cca.; art. 76, 176, 649, 697, 707, 723 alin. 2, 736 Pr. Ard.; precum și de legea XX din 1877 din Ardeal.

Din cuprinsul acestor articole de legi — la care facem trimitere — rezultă că numirea acestor curatorii, de multe ori curatorii „ad-hoc“ se face la cerere sau din oficiu pentru a reprezenta persoane incapabile, absente sau cari n'au reprezentant legal.

Conducerea afacerilor cu care sunt însărcinați acești curatorii cât și susținerea lor în justiție în baza delegației date de instanțele judecătorești, constituie servicii legalmente datorite,

aceste servicii au a fi considerate ca sarcini publice de asistență socială.

Acești curatorii sunt obligați la cheltueli de judecată, personal, în cazul când în marginile competenței lor vor lucra cu rea credință sau din vina lor s'ar produce vătămare intereselor administrației lor — vezi art. 435 Pr. Ard., art. 129, 145 Pr. Rom.

Nu totdeauna și nu toți acești curatorii au calitate de parte litigantă, cert este însă, că numirea lor este datorită intereselor părții ce voește a se judeca cu incapabilul de a sta în instanță, absentul sau cel care n'are reprezentant legal.

Tocmai din această cauză cheltuelile și onorariile ce se cuvin acestor curatorii urmează a fi anticipate de partea al cărei fapt de proces a servit ca motiv numirii lor. În acest sens dispozițiunile art. 434 Pr. Ard. sunt categorice.

Nefiind prevăzuți în special acești din urmă curatorii și nici actele ce pot eventual face ca reclamant sau pârâși, în capitolul „Scutiri“ din legea timbrului, ar însemna că toate actele, în special cele de procedură, ca: cereri simple, acțiuni, căi de atac, făcute de acești curatorii să fie supuse timbrului.

Ori, aceasta ar însemna: pe deoparte, să oblige pe un om desinteresat, fie el chiar avocat, să îndeplinească o sarcină publică — un serviciu legalmente datorit, — iar pe de altă parte ca din banii proprii, chiar când n'are, să suporte cheltueli de taxe și timbru pentru acte ce nu-i folosesc nici decum lui, și a-l pune în poziția de a nu putea încasa cheltuelile debursate decât făcând la rândul său acțiune în restituire incapabilului devenit capabil, întorsul din absență sau celui ce mai pe urmă a căpătat reprezentant legal.

și a pierde în mod sigur banii în cazul când absentul n'ar mai apărea sau n'ar avea avere sau în cazul când fiind curatorul unei succesiuni, aceasta n'r fi acceptată de nimeni.

Așa ceva ar însemna să admitem, că însăși aplicarea unei legi poate crea conflicte cu caracter dăunător sau îmbogățire în dauna altuia.

Acești curatorii îndeplinind o sarcină publică de interes și asistență socială — cu caracter judiciar, — urmează că actele juridice de procedură ce săvârșesc în

interesul persoanelor specificate mai sus (incapabili, absenți etc.) să fie scutite de timbru și — ca atare, pentru o completă clarificare a chestiei, aceste acte ar trebui să fie înglobate în dispozițiunile paragr. 19 și 21 alin. 2 de sub art. 22 din legea timbrului sau a fi obligată partea care a dat ocazie la numirea lor, să plătească taxele de timbru la actele de procedură făcute de curatorii și care acte sunt în coliziune cu interesele părții care a determinat numirea curatorului.

Noi personal credem și suntem de părere — pe baza celor arătate mai sus, — că acele acte făcute de curatorii sunt scutite de timbru și impozit proporțional, ele intrând în prevederile paragr. 48 lit. b de sub art. 22 din legea timbrului, după cum de altfel erau scutite și prin art. 79 al legii timbrului maghiar — XLIII din 1914.

Supunem aceste păreri tuturor oamenilor de drept cum și comisiunii centrale a timbrului de pe lângă Ministerul de Finanțe.

D. ȘTEFANESCU
Judecător la Trib. Ciuc

Mercurea-Ciuc, 29 August 1927.

PĂMÂNTUL

dat după legile rurale de împrumut nu se poate urmări și vinde silit?

Prin deciziunea Nr. 4437 din 3 Decembrie 1926 publicată în „Curierul Judiciar“ Nr. 34-1927, Înalta Curte de Casație, conform jurisprudențelor sale anterioare, se pronunță în sensul că imobilele rurale dobândite în baza legii din 1864, nu pot fi înstreinate silit chiar către săteni cultivatori de pământ.

Dacă soluțiunea aceasta a fost exactă altă dată, azi în urma nouilor legiferări nu mai poate sta în picioare.

În adevăr prin art. 121 din legea agrară se dispune: „Casa, grădina și terenul alăturat până la cel mult un hectar cari fac corp cu casa sunt intangibile; ele nu se pot ipoteca și nu pot fi urmărite sau vândute silit sub nici o formă“.

Urmează deci pe cale de deducție că terenul ce trece peste un hectar loc de casă și grădină, poate fi urmărit și vândut silit.

Prin art. 125 al aceleiași legi, dispozițiunile de mai sus se declară aplicabile și loturilor dobândite în virtutea legilor anterioare de împrumut, de înstreinare a bunurilor Statului și a acelor vândute de Casa rurală afară de restricția de cinci ani dela art. 120.

Legea din 13 Februarie 1925, privitoare la înstreinarea loturilor dobândite prin împrumut, confirmă principiul din legea agrară prin două dispozițiuni de text, în cuprinderea următoare:

Art. I, alin. 3: Dreptul de preemțiune al Statului se exercită pentru bunurile mai sus arătate atât asupra vânzărilor de bună voie cât și asupra celor silit.

Art. IV, alin. 2: „Casa, grădina și terenul alăturat până la cel mult un hectar, făcând corp cu casa, nu se pot ipoteca sub nici o formă; ele sunt intangibile și nu pot fi urmărite sau vândute silit“.

Statul își exercită dreptul de preemțiune cu formele prevăzute de pen. alin. al art. 81 din regulamentul legii agrare, după care președintele Tribunalului este obligat să trimească din oficiu Casei centrale a împrumutării o înștiințare arătând data și toate condițiunile vânzării.

Licitatorii trebuie să fie cetățeni români, muncitori de pământ, iar vânzarea mai trebuie să îndeplinească

și celelalte condițiuni cerute de art. II din sus menționata lege.

Este bine înțeles că restricția de a nu putea vinde de cât după cinci ani de la data obținerii titlului definitiv de proprietate, nu se aplică decât loturilor dobândite în virtutea lezei agrare.

Revenind acum la decizia ce comentăm și dacă i se citește întreg cuprinsul, soluția este perfect justificată prin faptul că e vorba de o vânzare cu licitație publică a unui teren rural în anul 1896, deci în afară de sfera de aplicație a principiilor mai sus expuse.

I. T. GEORGESCU
Judecător Trib. Romani

PROPUNERI

Art. 81 și 82 Legea pentru Organizarea Judecătorească

Mult regretatul G. G. Mârzescu, căruia i se datorește actuala lege pentru organizare judecătorească, a căutat pe deoparte să înlăture neajunsurile de care se izbise vechea lege a organizării judecătorești, iar pe de alta să asigure independența magistraturei, în exerciciul atribuțiilor ei.

Art. 79-82 din lege prevăd condițiile de numire în magistratură, iar art. 81 precizează în primul alineat: „numai în urma examenului de capacitate, supleanți și ajutoarii de judecători dobândesc dreptul de a judeca și substituii dreptul de a pune concluziuni”, iar în alineatul al II-lea zice: „Până la trecerea examenului”, etc....

Art. 82: „Pentru înlesnirea judecăților și asigurarea bunului mers al justiției va delega, etc.”... și mai departe, „dacă locul nu s'ar putea complectă și numai pe timp de 2 ani de la promulgarea lezei de față, Ministrul poate delega... pe cei ce n'au depus examenul, dar care au un stagiul de cel puțin 4 luni și o activitate meritorie constatată de șefii ierarhici și inspectorii judecătorești”. Legea fiind promulgată la 26 Iunie 1924, această prerogativă acordată Ministrului prin lege, a expirat la 26 Iunie 1926. Până aici nimic absurd. Să luăm un caz: În ziua de 27 Iunie 1926 e numit un ajutor de judecător care nu a fost numit din lipsă de locuri odată cu colegul său care numit numai cu 4 luni înainte are drept a judeca, iar noul numit, cu aceeași titluri nu va putea judeca decât după trecerea legiuitorului examen. De ce această inegalitate? De ce la aceleași titluri și atribuțiuni tratamente inegale?

Pentru pregătirea examenului de capacitate, nu este suficientă numai asistența la ședințe ca simplu spectator, sau îndeplinind oficii de grefier luând note și redactând hotărâri.

E necesar să fii judecătorul cauzei, punând în joc cunoștințele tale, răspunderea, amorul propriu și știind că hotărârile tale vor fi cenzurate de instanțele superioare, vei căuta, vei cerceta, vei aprofunda chestiunea și îi vei da deslegare rămânându-ți un întreg arsenal de învățăminte, așa de mult folositoare examenului. Aceasta din punctul de vedere al pregătirii profesionale.

Din punctul de vedere al bunului mers al justiției: pleiada celor numiți și care au avut delegațiunea a judeca, au trecut de mult examenul și marea mișcare din Iunie 1927, căutând a umple numeroasele locuri vacante, a avansat întreaga serie aproape, azi rămânând pe județ câte 1-2 ajutoarii cu drept a judeca, restul 8-10 după numărul judecătorilor lipsiți de acest drept,

sunt în stagiul cerut de lege, pentru ca după împlinirea anului de la numire să depună examen, iar alții cu stagiul de 1 an și ceva, urmând a depune examen abia în Aprilie 1928.

Consecințe: pentru plecarea judecătorului-șef în concediu sau chiar într'un interes familiar urgent, este nevoie a se interveni pentru a se da delegație unui ajutor cu drept a judeca, și fiind numai unul sau 2 pe județ aceștia pot fi în executarea altor delegațiuni și de aici răbdare... Apoi aceste delegațiuni aduc cheltuieli însemnate de deplasări din fondurile Ministerului.

De ce dar numai doi ani de la promulgarea lezei, să se poată da delegațiune de către Ministrul pentru a judeca și de ce acest termen pus, să aducă atâtea stânjeniri în bunul mers al justiției? În legea jud. de oc. se putea da delegațiune după un an, termen de ajuns de mare, dar totuși se putea da această delegațiune. Cum timpul de 4 luni este suficient pentru căpătarea cunoștințelor practice necesare unui ajutor, supleant sau substituit, după acest timp și după propunerea șefilor ierarhici, să se poată da delegațiune de a judeca până la depunerea legiuitorului examen de capacitate ajutoarii, supleanților și substituiților, după ce activitatea meritorie de 4 luni va fi bine constatată și numai la merit, acest termen putându-se prelungi.

În sprijinul acestei propuneri apelez și la domnii președinți de Tribunale și Judecătorii de ocoale, a releva neajunsurile ce se întâmpină fără dreptul de a judeca al actualilor ajutoarii, supleanți și substituiți.

Pentru considerațiunile arătate credem că actualul domn Ministru al justiției care arată atâta solicitudine pentru magistratură, va binevoi a cerceta chestiunea, dând o deslegare satisfăcătoare și urgentă prin modificarea art. 81 și 82 din lege.

I. POSTULACHE
Magistrat Mihăileni-Dorohoi

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 8 Aprilie 1927

Președinția d-lui C. SĂRĂȚEANU, Consilier
Florea Oprea St. Marincea cu Marin Marincea și alții
Decizia No. 1080

Pământ rural. Văduvă cu copii minori. Improprietărire după legea din 1889. S'a făcut pentru minori, nu pentru văduvă.

Prin art. 4 legea rurală din 1864, s'a dat văduvelor fără copii numai locuri de casă, iar după legile din 1864, 1879 și 1889, nu pot fi improprietăriți cu locuri de cultură de cât numai sătenii cultivatori de pământ, nu și femeile, cari prin firea lucrurilor nu pot avea ca principă ocupăție plugăria. Nici legea interpretativă din 1910 nu a modificat situația legală anterioară a femeilor.

Prin urmare improprietărirea cu teren de cultură a unei văduve cu copii minori, s'a făcut nu pentru dănsa, ci pentru minori.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Florea Oprea St. Minca în contra sentinței No. 127 din 926 a trib. Dolj, s. III-a.

Având în vedere motivele de casare în cuprinderea următoare:

„Violarea de lege, greșita interpretare a art 4 legea rurală din 1864 art. 1 legea interpretativă din 1910 asupra art. 7 din legea rurală și a art. 1 și 18 legea înstrăinării bunurilor Statului din 1889.

„*In fapt*: Tița Marincea, văduvă, cumpără dela Stat în 1893 un loc de 5 hectare pământ, la acea dată se găsea văduvă prin decesul soțului său care avusese loc la 1876.

„La data cumpărării, avea din căsătoria sa legitimă cu Ion Marincea doi copii: Marin reclamantele, născută la 1873 și Andrei, iar ca copil natural pe mine recurenta, născută la 1883;

„Moare mama și fratele uterin Marin I. Marincea, mă reclamă în judecată în revendicare pentru 1 jum. hectare pe motiv că mama noastră la 1893 nu a luat dela Stat în numele ei personal lotul, ci pentru minorii soțului său defunct Ion Marincea, obținând câștig de cauză.

„*In drept*: Prin admiterea acțiunii instanța de fond a violat art. 4 legea rurală, art. 1 legea interpretativă din 1910 și art. 1 și 18 din legea vânzării bunurilor Statului, dând o greșită interpretare acestor texte de lege.

„Legea din 1864 consfințește o stare preexistentă de drept, în-cuviință foștilor clăcași să răscumpere claca, recunoscându-i că au fost totdeauna proprietari pe terenul ce au clăcut.

„Cine nu era clăcaș, nu putea fi împroprietărit, căci, nu avea ce răscumpără.

„Defunctul Ion Marincea, tatăl reclamantului, nefiind căsătorit la 1864, nu avea drept la clasă, și deci la împroprietărire cu pământ de muncă și el se recăsătorește posterior la 1869.

„In atare caz nici copiii minori nu ar fi avut drept la împroprietărire, neputând avea mai multe drepturi ca tatăl lor.

„Defunctul Ion Marincea nu avea drept la împroprietărire nici după regulamentul din 1879, un codicil al legii rurale, căci dacă el nu se găsea clăcaș cap de familie la 1874, dar nu era atunci nici (căsătorit) însurățel, cum prevede art. 5 legea rurală spre a fi împroprietărit ca însurățel pe moșia Statului ulterior. In cazul respectiv al legii rurale din 1864 și codicilul sau regulamentul din 1879 nu intra Ion Marincea și nici minorii săi.

„Desigur dacă el ar fi decedat înainte de a-și fi valorificat drepturile sale, aceste drepturi le-ar fi găsit copiii minori în patrimoniul lui, și ei ar fi fost împroprietăriți cu același pământ, cu condiția ca văduva să se fi oferit a plăti despăgubirea în numele lor.

„Teoria de mai sus consfințește formal și meîndoios textul art. 5 al. ultim al legii rurale.

„Legea de înstrăinare din 1889 este tot o lege de împroprietărire și poate fi interpretată tot în cadrul riguros și restrâns al legii rurale.

„Nu, o spune și declarația Ministerului de domenii, — vezi desbaterile parlamentare aflate la dosar — din care rezultă că nu e vorba de consfințirea legală a unor drepturi preexistente, ci de înstrăinarea moșiilor Statului pe motiv că este rău gospodar.

„Art. 1 spune textual: guvernul e autorizat a vinde în condițiile legii de față moșiile Statului.

„Deci, e vorba de o vânzare și nu în condițiile legii din 1864 ci acelor ce le prescrie această lege prin art. 18 care mai întrebuintează cuvântul „sătean” în sensul respectiv al legii rurale, căci același art. explică că prin locuitorii capi de familie se înțelege și văduvele cu copii.

„Dacă legiuitorul din 1889 ar fi înțeles să aplice aceleași principii din legea din 1864, ar fi reprodus art. 4 și ar fi zis au drept minorii, iar nu văduva.

„In atare caz mama mea, care a cumpărat lotul în baza legii din 1889, l'a cumpărat pe numele său personal, iar nu drept la împroprietărire și în orice caz pentru toți minorii săi, indiferent din care căsătorie ar fi fost sau chiar în afară de căsătorie și între minori mă găseam la data cumpărării și eu ca una născută la 1883, înainte de apariția legii din 1889 ce socotea pe văduva cu copii cap de familie.

„Legea interpretativă din 1910 asimilează din punct de vedere al legii rurale pe femei cu bărbați și în atare caz pot

fi împroprietăriți și personal. Inalta Curte prin decizia 638 din 923 Noembrie 19, Săpt. juridic. 1910 pagina 29, socotește ca împroprietăriți în numele său personal pe văduva cu copii minori, chiar sub imperiul regulamentului din 1879, cu atât mai mult credem în baza legii din 1889 (a se vedea și decizia 234 din 919, Trib. Juridică 1922 pag. 134).

„Așa fiind, trib. interpretează greșit art. 4 legea rurală, art. 1 legea din 1910 și art. 18 din 1889, când stabilește că vânzarea ce a avut loc la 1893 în baza legii din 1889, este o împroprietărire făcută nu în numele văduvei personal, ci în numele minorilor din o căsătorie legitimă și cu excluderea celorlalți copii ai văduvei”.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care rezultă că, în 1893, Tița V. Marincea a fost împroprietărită cu 10 pogoane ca văduvă cap de familie; ca la data împroprietăririi ea avea ca copil legitim, din căsătoria ei cu I. Marincea, mort în anul 1876, pe intimatul I. V. Marincea care era minor la acea dată, pe un alt fiu major și pe recurenta Floarea Oprea St. Minca, născută afară din căsătorie și legitimată în 1899 prin căsătorie sub sequentă.

Ca, la 27-Maiu 1922, intimatul a chemat în judecată pe recurenta spre a fi obligată a-i lăsa în plină proprietate și posesie 3 pogoane din lotul cu care muma lor comună fusese împroprietărită în 1893 și pe care recurenta le-ardeține fără nici un drept; că intimatul a invocat ca motiv al acțiunii sale, faptul că ar fi fost la data împroprietăririi mumei sale, singurul copil minor din fii ei legitimi și că împroprietărirea ei s'a făcut numai pentru el nu și pentru celălalt fiu legitim, care fiind major la acea dată se putea împroprietări personal; ca deci el ar avea dreptul de proprietate asupra întregului lot cu care a fost împroprietărită muma lui și din care recurenta ar deține o parte; că trib. Romanați S. I-a prin sentința No. 210-924 dată în apel a respins acțiunea de față; că intimatul a atacat cu recurs această sentință;

Că Inalta Curte Secția I-a prin decizia No. 628-925 a admis recursul, pe motiv că potrivit dispozițiilor legilor rurale din 1864, 1879 și 1889, la care nu s'a derogat, prin legea interpretativă din 1910, femeile văduve nu pot fi împroprietărite cu terenuri de cultură decât numai în numele copiilor minori rămași din căsătoria lor cu soțul decedat la data împroprietăririi; și casând sentința trib. Romanați Inalta Curte, a trimis cauza spre o nouă judecare trib. Dolj; că acest tribunal conformându-se doctrinei Inaltei Curți, prin sentința atacată prin prezentul recurs a admis acțiunea de față.

Având în vedere, că prin motivele de casare, recurenta pretinde ca judecând astfel tribunalul ar fi violat și interpretat greșit art. 4 din legea rurală, art. 1 din legea interpretativă din 1910 și art. 1 și 18 din legea vânzării bunurilor statului.

Considerând că prin dispozițiunile art. 4 din legea rurală dela 1864 nu s'a dat văduvelor fără copii decât dreptul la loc de casă; că, potrivit dispozițiilor legilor rurale dela 1864, 1879 și 1889, nu pot fi împroprietăriți cu locuri de cultură decât numai sătenii cultivatori de pământ, adică numai sătenii bărbați-singuri priviți de legiuitor ca cultivatori de pământ și femeile care prin firea lucrurilor nu pot avea ca principală ocupațiune plugăria; ca în concordanță cu aceasta, legea dela 1864 prevede în cazul unui sătean încetat din viață, de pe urma căruia au rămas copii minori, că se poate da acestor copii aceiași întindere de pământ ce s'ar fi cuvenit tatălui lor la epoca morții sale, dacă văduva se oferă a plăti indemnizația fixată de lege; că deci, dacă în tabela de împroprietărire s'a trecut pentru un loc arabil

numele unei femei văduve cu copii minori rămași din căsătoria ei cu defunctul lor tată, această improprietărire nu s'a putut face decât pentru minori ca succesori ai defunctului, femeile neputând fi improprietărite în numele lor propriu decât cu locuri de casă.

Considerând că legea din 1889 urmând acelaș scop al improprietăririi sătenilor cultivatori de pământ prin vânzări în loturi mici, a menținut în totul principiile legii din 1864, cu privire la înlăturarea dela improprietărire a femeilor văduve, sau necăsătorite și de aceea legea din 1889 vorbește numai de văduvele cu copii, ceea ce înseamnă că le acordă improprietărire socotindu-le cap de familie numai în interesul și cu dreptul copiilor minori, rămași din căsătoria cu soțul decedat la data improprietăririi.

Considerând că nici prin legea interpretativă din 1910 nu s'au modificat condițiile cerute de legile anterioare spre a fi admis la improprietărire, căci numai în singurul scop de a se putea valida înstrăinările consimțite contrar art. 7 din legea rurală de către cei improprietăriți, s'a dispus prin legea din 1910, ca prin cuvântul sătean cu drept de a dobândi terenuri rurale se înțeleg și femeile sătence, preoții etc.

Că așa fiind și întrucât din nici o dispozițiune a legilor sus arătate nu rezultă că lotul de improprietărire dat văduvei pentru copii și minori numai din căsătoria ei cu soțul decedat ar putea fi considerat ca o improprietărire personală a văduvei, bine tribunalul și cu justa aplicațiune a principiilor legii menționate a hotărât ca și improprietărire făcută în 1893 în persoana mamei intimatului care era văduvă la acea dată, n'a putut fi făcută decât în numele acestuia, care era singurul ei fiu minor rămas la acea dată din căsătoria ei cu defunctul său soț.

Că deci motivele de casare sunt neîntemeiate și așa fiind recursul de față urmează a fi respins.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul etc.

NOTA. Suprema instanță se menționează continuu într'o profundă eroare soluționând speța cum s'a decis supra.

Tot în acest sens: Cas. I, 1144 din 922 în J. Rom. 61 din 923; Cas. I, 228 din 925 în *Jurisprudența Generală* 1125 din 925; Cas. I, 1342 din 923 în *Jurisprudența Generală* II, 641 din 924; Cas. 1222 din 926 în *Jurisprudența Generală* IV, 900 din 926; Cas. I, 228 din 925 în *Jurisprudența Generală* 207 din 1927.

Teoria Inaltei Curți este falsă, cu totul nejuridică și grozav de neumană, după cum se va vedea analizând considerentele de bază ale citatei Jurisprudențe. Căci în adevăr:

Nu este adevărat că toate legile așa zise de improprietărire au exclus pe văduva săteancă dela dobândire de pământ rural, pe motivul arătat că ea nu e cultivatoare de pământ, căci nici un text nu vorbește de lucrul acesta. Nici nu putea pune legea acest principiu, când se știe că plugăria nu e o muncă individuală de un singur om, ci o întreprindere care cere mai multe brațe și femeia țărăncă ca și copii de țărani ajută și lucrează la muncile agricole ca și bărbații. Plugăria e unica și principala ocupație a sătenilor fără distincție de sex. Și încă femeia devine direct conducătoarea

plugăriei, când rămâne văduvă și are și copii care locuiesc cu ea, și o ajută. Să nu se spună că femeia din toate straturile sociale are ca principală ocupație gospodăria casei, căci aceasta e o îndelnicie, care nu produce venituri pentru existență; și ea este în această calitate o colaboratoare a soțului. Numai prin excepție, deci, femeile la țară ca și sătenii nu sunt agricole, ex: învățătoare, moașe, croitorese. Menajul însă, nu poate fi privit ca o piedică pentru plugărie.

Improprietărire dela 1864, e adevărat că e singura dintre legile în discuție care nu improprietărește pe văduva fără copii cu loc de muncă ei numai cu loc de casă. Și tot ea este singura, care arată că minorii se improprietăreau ei, iar nu mama lor văduvă. Textele sunt și clare și categorice. Și este firesc să fie așa, după cum tot așa de firesc este ca în toate celelalte legi posterioare să nu mai figureze aceste 2 dispoziții — căci lucru precis este că nu figurează.

De ce?

1) Fiindcă la 1864 s'a produs revoluția agrară care a recunoscut neoiobăgia sătenilor, căci erau legați de pământ (adscripti globae); care a recunoscut dreptul lor la posesia pământului pe moșiile particulare, hotărând și consfințind starea de fapt prin art. 1 că sătenii clăcași *sunt proprietari* pe locurile supuse posesiunii lor.

Astfel că însureștii având și ei o posesiune, intrau în prevederile legii. Minorii al cărui tată decedase și avusese o posesie care i-ar fi dat drept să fie recunoscut proprietar conf. art. 1, era natural că dreptul acesta să-l aibă minorii săi, întru cât majorii însureștii se improprietăriseră deosebit. Astfel că din această cauză, legea aceasta nu putea conferi văduvei un drept personal când acesta era al minorilor. Și de asemenea dacă văduvei fără copii nu îi recunoștea proprietatea decât pe locul de casă, este tot fiindcă ea având posesia numai asupra acelui loc (art. 11 zice la *locurile legiuite*) devenea proprietară numai asupra lui, conf. art. 1.

Pe când legile posterioare, sătenilor nu li s'a dat pământ dela proprietari ci numai dela Stat. Ori principiul arătat nu s'a impus și la aceste bunuri, asupra cărora sătenii nu puteau invoca dreptul de quasi proprietate.

2) La 1864 fiind o improprietărire, sătenii n'au plătit nici un preț pentru pământ, ci s'a răscumplat doar claca printr'o despăgubire către proprietar (art. 10, 11 și urm.). Pe când prin legile posterioare Statul a vândut moșiile sale la săteni, pentru aceleași motive superioare sociale, — dar le-a vândut, căci așa zice legea: „vânzarea bunurilor Statului“. Că e o vânzare dovada o face legea care fixează un preț.

3) Că la moșiile statului sătenilor nu li s'a recunoscut dreptul de quasi proprietate se vede din în-

săși leg. 1864, Cap. V, care precizează că statul își vinde la săteni moșiile și fixează un preț deosebit de ceiace se spusese în capitolele precedente dela înproprietărire și deci nu vorbește nici de clacă.

Și aici o deosebire isbitoare: Partea finală a art. 5 arată că acei cari nu puteau fi înproprietăriți pe moșiile particulare pe baza art. 1 și 4 (1864) vor primi pământ de muncă pe moșiile statului adică conf. Cap. V. Deci, femeia văduvă fără copii, care nu avea drept la înproprietărire conf. art. 4, putea să ia din moșiile Statului pământ de muncă.

4) Nu este exact că legea 1889 și celelalte legi au menținut în totul principiile legii dela 1864, căci dacă toate aceste legi au urmărit același scop de a ameliora soarta țăranilor procurându-le pământ, și au prevăzut aceleași îngrădiri de alienabilitate spre a nu li se rupe acele bunuri, precum și aceleași înlesniri de plată, — totuși în ceiace privește transmiterea proprietății, înproprietărirea dela 1864 s'a deosebit fundamental de toate celelalte. Căci în adevăr și Cap. V din 1864 referitoare la bunurile Statului și celelalte prevăd că vânzările de loturi se vor face către familii zice al. 2 art. 54 l. 1864 și către capi de familie art. 18 l. 1889 și că printre capii de familie se socotește și *văduva cu copii*. Deci vânzarea se făcea femeii socotită cap de familie din cauza existenței copiilor. Astfel că existența copiilor eră un mijloc, pe când în argumentul Casației se zice că era însuși scopul. Tot astfel legea vorbește de copii, cari pot fi și minori și majori, pe când Inalta Curte spune că legea vorbește de minori, denaturând astfel și litera și intenția legiuitorului.

Iată deci cum se explică dispozițiile înproprietăririi minorilor și văduvei fără copii pe moșiile particulare la 1864; iată de ce această înproprietărire se deosebește ca text de legile privitoare la vânzările bunurilor Statului și pentru care motive nici nu este permisă confuziunea acestor legiuiri deosebite.

Văduva cu copii a cumpărat, pe numele ei personal, pământ dela Stat la 1889? Da, — căci așa zice textul. Că a cumpărat pentru altul și anume pentru minori? Aceasta nu e adevărat, căci dispozițiile pentru altul nu se presupun, căci cine cumpără, cumpără pentru el (art. 1295 c. c.).

Principiul în drept este că femeia are egalitatea drepturilor civile cu bărbatul, că deci ea poate cumpăra dacă e văduvă, fără nici o nevoie de abilitare. Există vreun text derogatoriu în legile în discuție dela acest principiu? Nu.

Femeia a putut să dobândească pe cale particulară pământ rural fiind socotită, deci, ca muncitoare de pământ? Da, căci deși înainte de 1910 chestia eră controversată, totuși însăși Inalta Curte admisesese că femeia poate cumpăra.

În acest sens: Cas. I, 145 din 98 în Ciorapciu, vol. III, p. 45; C. Galați I, 51 din 90 Dr. an 904 p. 204 în Ciorăp. III p. 45. Cas. I, 127 din 913 (Jur. fișe);

Jud. Simila, Tutova Dr. p. 499 din 97 în Ciorăp. III p. 45; D. Alexandresco, în *Curierul Judiciar* 6 din 903 reproduc în notă 1, Corn. Bot. L. Jud. Oc. Ediția veche, p. 432.

Azi orice îndoială trebuie să dispară în urma legii cu caracter retroactiv din 1910 care hotărăște precis că prin cuvântul sătean muncitor de pământ și în sensul art. 7 leg. 1864 și art. 1 leg. 1879 se înțeleg și femeile sătence și că toate înstrăinările ce se vor fi făcut în favoarea lor, rămân valabile. Deci, sunt sau nu, muncitoare de pământ femeile sătence? Sigur. Atunci cum rămâne cu argumentul Onor. Curții?

Și apoi când voește a da o explicație rostului legii 910, Inalta Curte zice că ea n'a avut alt scop, decât de a valida înstrăinările făcute către femei... Ce subred argument! Dar ce interesa pe legiuitor a valida acte nelegale pentru femei, care nu puteau cumpăra? Răsturnau femeile ordinea socială? Nu. Legea a venit să curme băjbăelile într-o chestie dreaptă: femeile sunt muncitoare de pământ și de aceea pot cumpăra și dela particulari și de la Stat.

La 1889 a cumpărat văduva pentru minori și numai pentru ei, fiindcă ea nu era plugăreasă? Dar minorii erau? Ei bine, aici intrăm iar în altă celebră controversă. În sensul că minorii nu sunt muncitori din cauze fizice: Trib. Brăila Dr. an 904 p. 398, în Ciorapciu III, p. 44; Jud. Jiu 697 din 904. C. Jud. 310 din 905; T. Dolj I, 140 din 907 în Bottez Ed. veche p. 444-5; Cas. S. I., Bul. an 1912, pag. 1640 în Alex. T. VIII, P. II, pag. 64.

Dar soluția adoptată este și periculoasă și de o nedreptate strigătoare, căci se dă pământul unui minor, care, până să ajungă la majorat se face ofițer, avocat etc. iar pământul îl speculează pe spinarea altuia, care e cu drept cuvânt sătean muncitor de pământ sau poate chiar a unei sore a lui care, a rămas săracă, căci deși locuia la 1889 cu mama ei, nefiind căsătorită — Inalta Curte zice că ea nu are drept, căci era majoră la acea dată!!

Și tot așa se pot enumăra cazuri nesfârșite ex: când minorul favorizat de Casație se stabilise de mic la oraș și își creiase până la 18—20 ani o meserie rentabilă și gospodărie — iar frații lui deși majori și cu mama lor văduvă în o casă nu au luat pământ la 1889 căci ei nu erau capi de familie iar Inalta Curte zice că întreg lotul să-l ia tot fratele cel mic stabilit la oraș. — iar ceilalți nimic!

Iată unde se ajunge prin călcarea principiilor de drept!

Soluția cea mai juridică și mai echitabilă este a socoti că văduva s'a înproprietărit (recte a cumpărat) pentru ea ca cultivatoare de pământ; astfel că toți copiii ei să ia parte frățescă la moștenirea sa.

S. MARDALOESCU

Avocat din Caracal

INALTA CURTE DE CAS. ŞI JUSTIŢIE S. II

Audiența din 6 Maiu 1927

Președinția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, Președinte

Recurent I. Bauer

Decizia penală No. 2029

Asediu. Dacă a fost ridicată starea de asediu din cuprinsul Cetății București.

Ultragiu. Art. 181 c. penal. Procurare la dispreț către religia creștină ortodoxă printr-o protecție luminoasă înfățișând pe un preot rus. Dacă intră în prevederile art. 181 c. p. Libertatea conștiinței. Sensul art. 22 din Constituție.

Starea de asediu decretată pentru raza Cetății București nu a fost încă până în prezent, legalmente ridicată.

Și proiecțiunile luminoase făcute în public constituie după art. 294 și 181 un mijloc de comitere a infracțiunii ce acest din urmă text sancționează.

Din faptul că proiecția incriminată prin care s'a provocat la dispreț către religia creștină ortodoxă, care este religia dominantă în Statul Român, a arătat pe un preot rus, nu se poate susține că faptul nu intră în prevederile art. 181 c. p.

Dacă libertatea conștiinței este garantată prin Constituție, nu se poate deduce de aci că o persoană, indiferent de religia pe care o îmbrățișază, poate provoca direct la dispreț către o altă religie, fără a fi pedepsit.

Curtea

Ascultând pe d-nii Avocați Dem. Dobrescu și Pompiu Ioanîtescu în susținerea recursului și pe d-l Procuror Al. Dem. Opreșcu în concluziunile puse pentru respingere.

Deliberând,

Având în vedere că prin sentința Consiliului de Războiu al Corpului II de Armată, cu nr. 359 din 22 Martie 1927, Ioan Bauer, civil a fost condamnat la un an închisoare corecțională și 50.000 lei amendă pentru delictul prevăzut și pedepsit de art. 181 cod penal;

Că în contra acestei sentințe condamnatul a făcut recurs la Consiliul de Revizie al Armatei, pe care apoi l-a retras, și a introdus și recursul de față la această Înalță Curte.

Având în vedere motivele I și II de casare în următoarea cuprindere:

1) Incompetență, violarea art. 51 din C. J. M., a art. 1 din legea stărei de asediu din 1916, violarea art. 12 din Constituție, și a art. 5 al legii asediului din 1864, combinate cu Decretele Regale No. 2798 din 14 August 1916, 2798 din 1918 și 4209 din 1920, violarea art. 128 din Constituție.

Este necontestat că sunt civil, iar nu militar și că deci din acest punct de vedere instanțele în drept de a mă judeca, dacă mi se impută ceva, sunt numai instanțele de drept comun instituite pentru a judeca pe civili. Am fost trimis totuși în judecata instanței militare sub învinuirea inexactă de ultraj și am fost condamnat fără vinovăție. Pentru următoarele considerațiuni socotim însă că nu este posibil a se mai consfinți atari excese de putere și de competență, pentru a se asigura ordinea juridică în Stat:

a) Legea stărei de asediu, conform expunerii de motive ce a procedat-o la Parlament, conform intențiunii legislatorilor constituanți din 1915, și conform însuși textului ei precis, nu poate permite starea de asediu decât numai și numai, în situațiunea care era atunci la promulgarea ei, adică numai „în actualele împrejurări excepționale și până la restabilirea păcii europene“.

Nimeni nu mai poate pretinde astăzi că există împrejurările excepționale cari existau atât la votarea legii din 1915 cât și la promulgarea ei în 1916 când am intrat în războiul cel mare. Impejurările cari atunci erau actuale acum sunt împrejurări trecute, iar textele constituționale au consacrat alipirea tuturor provinciilor românești la patria mamă, afară de mici excepțiuni, și cer unificarea legislativă pe tot cuprinsul României.

Prima condițiune a legii stărei de asediu nu mai există.

b) Nici a doua condițiune nu există, adică nu mai există război în Europa, pacea europeană fiind restabilă. În adevăr, legea vorbește în condiția a doua, în legătură cu cea dintâi, de războiul european, început în 1914 și terminat la 11 Noembrie 1918, care a fost încheiat prin tratatele de pace cunoscute, în urma cărora s'a creiat marele organism al societății națiunilor, cu sediul la Geneva. Cine poate susține acum că există război în Europa? Cine se poate baza pe faptul că republica sovietelor ruse nu a semnat toate tratatele și în special cu noi, când nu aceasta poate îngădui o stare excepțională de răpirea libertăților, ci aceasta poate rezulta numai dacă ar exista o stare de război reală, care din fericire nu există? Să fie nevoie de o pace cu Rusia? Dar nici măcar nu am avut război cu Rusia pentru a fi necesară o pace, ba chiar din contră avem cu Rusia relațiuni bune căci deși nu avem raporturi diplomatice, totuși mesagiile regale pentru deschiderea sesiunilor parlamentare arată că suntem în plină pace cu toată lumea, că nu există nici un război în Europa, iar dese conferințe au loc între reprezentanții noștri și cei ai republicii vecine, cum a fost acum în urmă la Chișinău. Astfel credem că Înalta Curte nu va spune acum în vreme de pace, că România nu are o epocă de pace din punct de vedere juridic, spre a căuta a justifica o stare de asediu pe baza unei legi care nu mai are ființă.

c) Nu se poate susține că pentru desființarea stărei de asediu ar trebui o lege specială, întrucât niciunul nu s'a pus în legiferare o atare dispozițiune imperativă. Nici doctrina nu îngăduie o asemenea soluțiune, nici principiile. În adevăr în legea din 1864 se spune prin art. 8 că Domnitorul are dreptul de a ridica oricând asediul. Si este de remarcă că atunci nici nu exista măcar o Constituție. Prin legea din 1916 nu se spune decât numai că asediul poate fi declarat în împrejurările excepționale de atunci și cu o dată certă până când aceasta se permite, adică numai până la terminarea războiului european. Pacea înseamnă încetarea stări de război, fără ca să se ceară o lege specială pentru reîntrarea în normal. Prin art. II al decretului din 1 Iulie 1918 se spune iarăși precis că asediul se va ridica prin decret regal, atunci când se va crede linistea destul de restabilă, așa cum prevede art. 8 al legii de stare de asediu din 10 Decembrie 1864, fără însă a se trece peste termenul hotărât prin legea din 14 August 1916. Prin urmare nu poate fi vorba de o lege care să declare pacea restabilă și pentru ridicarea asediului.

d) Dar chiar dacă prin imposibil nu s'ar putea primi această teorie chiar atunci nu se mai poate justifica asediul, de oarece tratatul de la Versailles, ratificat de noi prin legea din 19 Septembrie 1920, tratatul de la Neilly sur Seine, ratificat prin legea din 20 Septembrie 1920, tratatul de la Trianon, ratificat de noi prin legea din 21 Septembrie 1920, tratatul de la St. Germain, ratificat la 26 Septembrie, tratatul din Paris, din 28 Octombrie 1920 relativ la recunoașterea alipirii Basarabiei, ratificat de cele trei mari puteri ale Europei și anume Franța, Anglia și Italia, precum și cel cu Turcia, ratificat ulterior sunt atâtea legi, cari decid că este pace, cum știm și simțim cu toții, și că asediul a dispărut prin însăși promulgarea lor.

„Aceste considerațiuni nebranlabile arată că este imposibil de admis renașterea persecuțiilor religioase inexistente de decenii în istorie prin consilii de război, cum nu a existat nici măcar în evul mediu.

e) Mai este încă o chestiune foarte însemnată de drept, care face să nu se poată primi competența consiliilor de război.

„In adevăr, legea de asediu din 1916 se referă, privitor la amănunte, la legea din 1864, care prin art. 5 declară că tribunalele militare pot fi chemate să judece anumite fapte penale sau criminale. Din expresiunea „pot“ urmează că însăși simpla, declarare a asediului nu atrage de drept competența justiției militare, ci trebuie imperativ ca prin decretul de declarare să se declare care sunt faptele care sunt date în competența justiției militare.

„Decretul de declararea asediului din 14 August 1916 determină prin art. 3 competența instanțelor militare de judecată pentru faptele acolo enumerate, dar la Ianuarie 1920 starea de asediu s'a ridicat în Capitală și restul țării, cu excepția unei raze la frontieră, și când în Decretul cu Nr. 2409 din 1920 s'a reînființat în Capitală, nu s'a mai precizat ce anumite fapte vor fi judecate de către justiția militară.

„Așa fiind și întrucât instanțele de drept comun nu sunt desesizate în mod legal de a judeca asemenea delictelor nouă imputate, Consiliul de război nu putea a judeca imputarea.

„In legătură și cu deciziunea Înaltei Curți Secțiunii Unite asupra constituționalității legii de asediu, care printr'un considerent se pronunță implicit, ba chiar precis, că este întemeiat un motiv de casare pe chestiunea duratei expirate a legii asediului din 1916, rugăm respectuos primirea recursului nostru, nemai putând ființa competența de judecată excepțională pe baza unei legi expirată și fără efect urmând ca legiuitorul, dacă va crede util, să facă o nouă lege care să îngăduie starea de excepțiune, care acuma în strictă legalitate, apare ca un grav ating contra libertăților constituționale, și contra instanțelor judiciare de drept comun care au păzit țara și ordinea atât de îndelungată vreme, și atât de bine pregătite, încât o vor păstre și de aci înainte, păstrând sfînțenia legalității, singura bază solidă a organizațiilor de Stat.

II. „Incompetență, violarea art. 1 al legii stărei de asediu din 1916, din alt punct de vedere.

„Decretul Regal din 14 August 1916 începe prin a spune că se declară starea de asediu în cele 34 de județe ale României, câte aveam atunci. Evident că întreg textul acestui decret stabilește că el a fost dat pentru vremurile de atunci, deoarece art. 2 declară că toate puterile de care eră investită autoritatea civilă pentru menținerea ordinei și poliției, trec, în total, în mâinile autorității militare. Cine ar putea recunoaște astăzi că toate aceste puteri aparțin autorității militare și că autoritatea civilă este condusă de cea militară? Cine ar putea constata, contra realității, că Ministerul de război are acuma la ordinele sale întreaga administrație, cu grade ierarhice, cum a fost în vremea războiului, și cum spun aliniatele 2, 3 și 4 ale acelui Decret? Și că prin consecință întreaga autoritate este militarizată?

„Acelaș decret în art. 3 determină care este competența instanțelor militare de judecată. Este evident că înainte de toate se pune prima chestiune; se mai poate aplica acest decret la starea de asediu proclamată în Capitală prin Decretul 4209 din 1920. Răspunsul nu poate fi afirmativ în plină legalitate.

„Dar dacă totuși prin imposibil s'ar aplică acest decret, deși peste el au existat atâtea altele, ca cel din 1 Iulie 1918, păstrat iar nu anulat, atunci se pune o altă întrebare:

„Pretinsul ultraj contra religiei dominante imputat mie poate cădea în competența de judecată a instanțelor militare? Examinarea textului art. 3 din Decret duce la rezultat negativ.

„In adevăr textul acesta ca și cel din art. 3 al decretului din 1918 vorbește de crimele și delictelor în contra siguranței Statului, în contra Constituției, și în contra ordinei publice. enumerându-se și anumite texte din codul penal. Dar cuprinsul art. 181 din c penal aplicat în cazul meu, în partea privitoare la mine, așa cum pe nedrept vorbesc actele procesului meu, se referă nu la un pretins delict săvârșit contra ordinei publice, ci numai la o provocare la dispreț contra religiunii. Ori, în acelaș text mai găsim că există delict și contra celor cari provoacă la dispreț contra altor religii. Aceasta însă urmează că un asemenea fapt nu poate fi socotit ca un fapt contra ordi-

nei publice, după cum nu poate fi socotit o serie de alte numeroase fapte, deși sunt enumerate în decret textele penale privitoare la ele. Astfel cităm art. 111 (amestecul funcționarilor în alte atribuțiuni), art. 190 până la 193 inclusiv relativ la refuzul de serviciu datorit legalmente, idem textele 161 și 162, relativ la actele de stare civilă, idem art. 163, 164 și 165 cod penal, idem 166 privitor la efectuarea căsătoriei de către un preot înaintea actului de stare civilă, idem textele relative la scăparea arestanților, idem cele privitoare la pargerea sigiliilor și luarea actelor aflate în depozite publice, idem privitoare la degradarea monumentelor publice, idem cele relative la uzurpare de funcțiuni, la împicarea exercițiului cultelor, idem cele din textele 209 până la 212 inclusiv relativ la vagabonzi.

Dacă s'ar decide că toate acestea fapte merg la instanțele militare sub o stare de asediu neregulată, atunci s'ar ajunge aproape la desființarea instanțelor de drept comun și ar trebui create sute de noi Consilii de război, cari, fiind compuse cum se știe, ar judeca în necunoștința legilor.

De aci rezultă că acel decret în discuțiune prin acest motiv are ca criteriu privitor la decisiunea competenței numai și numai caracterul faptului și anume dacă el este sau nu contra ordinei publice.

Pentru a determina competența ca și calificarea legală instanța de casare are deplina latitudine de examen în vederea păzirii legilor. Ori din examinarea faptului imputat, se stabilește definitiv că nu poate fi vorba de o pretinsă infracțiune contra ordinei publice, o provocare la dispreț contra vreunei religii în sensul în care se poate justifica în ultima analiză competența instanței militare sub asediu.

Concluziunea strict legală este că din acest punct de vedere nu există competența instanței militare.

Considerând că legea din 1864 dispune că în caz de pericol iminent pentru ordinea și siguranța publică, Capul Statului are dreptul de a declara starea de asediu în unul sau mai multe districte; că, în timpul duratei acestei stări, puterile cu cari era investită autoritatea civilă trec în total sau în parte în mâinile autorității militare (art. 4), și că starea de asediu poate fi ridicată de Capul Statului când va crede liniștea destul de stabilită;

Considerând că posterior, legea din 14 August 1916, edictată cu ocaziunea declarării de război de către Statul Român, Monarhiei Austro-Ungare, prevede că până la restabilirea păcii europene, starea de asediu poate fi declarată prin Decret Regal în cuprinsul legii de mai sus din 1864, că, în baza acestei legi, Decretul Regal No. 2798 din 14 August 1916 a declarat efectiv starea de asediu pentru toată țara, dispunând că toate puterile cu cari era investită autoritatea civilă, menținerea ordinei și poliției trec în mâinile autorităților militare chemate fiind a cerceta în conformitate cu legile militare toate crimele și delictelor anume prevăzute într'insul;

Că, decretul cu No. 1626 din 30 Iunie 1918 dat, după cum se arată în mod expres, pe temeiul decretului 2798 de mai sus și a legii din 14 August 1916, prescrie în art. 2 că atunci când se va crede liniștea destul de restabilită starea de asediu „se va ridica prin Decret Regal așa cum prevede art. 8 din legea din Decembrie 1864, fără însă a trece peste termenul hotărât prin legea din 14 August 1916”.

Că, starea de asediu a continuat până la 1920 când a fost suspendată, exceptându-se Dobrogea, prin decretul 113 din 13 Ianuarie; că, ulterior, starea de asediu a fost reînființată și aplicată în raza Cetății București prin decretul 2409 din 21 Octombrie 1920;

Considerând că până în prezent starea de asediu de-

cretată pe raza Cetății București nu a fost încă legalmente ridicată;

Că, în adevăr, în urma decretului de mai sus nu a mai intervenit nici un altul care să ridice starea de asediu de pe raza acestei Cetăți, în cuprinsul căreia recurentul a săvârșit faptul ce i se impută; așa că decretul cu nr. 2409-920 își produce toate efectele lui; că, dacă posterior, și anume la 14 Martie 1921, la 3 și 30 Ianuarie 1922 au apărut decretele cu No. 853, 32 și 502, prin acestea, însă, nu s'a ridicat starea de asediu, căci primul este referitor numi la întinderea stărei de asediu pe o anumită zonă dealungul fruntariilor, iar celelalte două decrete sunt privitoare la cenzura presei și libertatea întrunirilor;

Considerând, în ce privește însăși legea din 14 August 1916, că o lege nu poate fi abrogată decât de puterea care are dreptul de a o face; că, abrogarea poate fi expresă sau tacită; că, ea este tacită când legea nouă cuprinde dispozițiuni absolut incompatibile cu legea anterioară; că, însă, o abrogare tacită a legii nu poate rezultă din împrejurarea că motivele ei sau ordinea de lucruri în vederea căreia a fost edictată au încetat de a mai exista;

Considerând că este cert că legea făcută pentru un timp determinat încetează de drept la expirarea termenului fixat cu precizie printr-o dispozițiune a ei.

Considerând că legea care proclamă starea de asediu nu constituie o lege ordinară, ci prezintă caracterul unei legi politice, căci nu numai că intervine când Statul este amenințat de grave pericole și când ordinea și siguranța publică nu pot fi menținute prin alte mijloace, dar din faptul că atribuțiunile autorităților civile trec în mâinile autorităților militare, se suspendă în mare parte garanțiile libertății individuale prevăzute în Constituțiune și în alte legi;

Considerând că legea din 14 August 1916 dispune că: „până la restabilirea păcii europene, starea de asediu va putea fi declarată prin decret regal, în cuprinsul legii din 10 Decembrie 1864”;

Considerând că această lege determină durata stărei de asediu și fixează ca limită restabilirea păcii europene;

Considerând că această limită nu se raportează la un eveniment exclusiv intern, ci la un eveniment de ordin internațional și politic, căci legea nu a avut în vedere, pentru sfârșitul stărei de asediu, încheierea păcii de către Statul Român cu celelalte State beligerante dușmane, ci restabilirea păcii europene, ceea ce are cu totul alt caracter și însemnare.

Că, în asemenea condițiuni, aparține puterii care are dreptul de a face legea să examineze dacă restabilirea păcii europene poate fi privită ca împlătită deja și, în caz afirmativ, să declare printr-o lege că termenul pentru existența stărei de asediu a expirat și în consecință că legea din 14 August 1916 a încetat de a mai fi în vigoare;

Considerând că o asemenea lege nu este încă promulgată; că, în lipsa ei, legea din 14 August 1916 asupra stărei de asediu continuă de a-și produce efectele sale, indiferent de faptul că armata a fost trecută pe picior de pace pe ziua de 1 Aprilie 1921;

Considerând că noua Constituție din 1923 punând principiul că în declararea stărei de asediu se face numai prin lege, nu a înțeles să desființeze starea de asediu declarată prin decretele anterioare promulgării sale, deoarece actele decrete au fost date tot pe temeiul unei legi, și anume aceea din 14 August 1916, care a proclamat starea de asediu;

Considerând că dacă art. 137 din Constituție declară

desființate legile anterioare promulgării ei, care ar cuprinde dispozițiuni contrarii celor înscrise într'însa, aceasta nu se poate aplica legii stărei de asediu din 1916, deoarece noua Constituție nu oprește înființarea unei asemenea stări, ci din contră prescrie în art. 128 alin. 2 că în caz de pericol de Stat starea de asediu, fie generală, fie parțială, se poate institui prin lege;

Că, dar, susținerea recurentului prin motivele de casare de mai sus, că starea de asediu nu mai subsistă încă în raza cetății București, este nefondată;

Considerând că decretul Nr. 2798 din 14 August 1916, dat în baza legii din aceeași zi, prevede că în timpul duratei stărei de asediu instanțele militare vor cerceta și judeca, în conformitate cu legile militare „toate crimele și delictele în contra siguranței Statului, în contra Constituției, prevăzute de art. 93-111 cod. penal, și în contra ordinii publice prevăzute de art. 167-224 codul penal, oricare ar fi calitatea autorilor principali sau a complicilor”;

Că, decretul cu Nr. 1626 din 30 Iunie 1918, dat în baza legii din 14 August 1916 și care a modificat decretul de mai sus cu Nr. 2798-916, prescrie că starea de asediu se întinde pe tot teritoriul Țării, și că instanțele militare sunt chemate a cerceta în conformitate cu legile militare „toate crimele și delictele în contra Constituției, prevăzute de art. 93-111 inclusiv din codul penal, în contra siguranței Statului și contra ordinii publice, prevăzute de art. 167-224 inclusiv din codul penal, precum și din oricare altă lege, oricare ar fi calitatea autorilor principali și a complicilor”;

Considerând că din moment ce prin decretele de mai sus se arată că în tot timpul duratei stărei de asediu infracțiunile anume determinate printr'însele sunt date în competența instanțelor militare și întrucât decretul 2409-920 a reînființat starea de asediu în raza Cetății București, nu mai era necesar ca acest din urmă decret să reproducă la rândul lui, — după cum se susține prin partea ultimă a motivului II de casare, — infracțiunile ce urmează a fi cercetate și judecate de instanțele militare, starea de asediu fiind reînființată în raza Cetății București, în înțelesul și cu toate consecințele ei, așa cum au fost determinate prin legea din 14 August 1916 și decretele date în baza ei;

Considerând că printre infracțiunile date în competența instanțelor militare decretele de mai sus enumeră și pe acelea în contra siguranței Statului și contra ordinii publice prevăzute de art. 167-224 cod. pen.; că, de aci urmează că oricare dintre infracțiunile prevăzute și pedepsite prin vre-unul din aceste texte sunt de competența instanțelor militare, când ele au fost săvârșite pe un teritoriu aflat sub stare de asediu;

Că, însuși legiuitorul penal califică infracțiunile prevăzute de citatele texte ca fiind în contra siguranței Statului și ordinii publice, dat fiind că ele sunt așezate sub titlul III cartea II a codului penal, capitolele 3, 4 și 5, referitoare, după cum se arată prin titlaturile lor, la turburările aduse ordinii publice, la rezistența nesupunerea și alte neîncredințe contra autorităților publice și la asocierea făcătorilor de rele și vagabonzi.

Că, art. 181 în baza căruia a fost condamnat recurentul este așezat sub secțiunea II a Cap. 4, intitulată: „ultragiu și violențe în contra forței publice, în contra autorității publice și depozitarilor lor.”

Că, astfel fiind și întrucât în speță recurentul prin ordonanța definitivă și prin ordinul de dare în judecată al Consiliului de război al Corpului II de Armată a fost trimis în judecată pentru delictul prevăzut de art. 181 cod. penal, săvârșit pe un teritoriu aflat sub stare de asediu, bine și în conformitate cu legea instan-

fa militară s'a declarat competente de a judecă acest fapt;

Că, dar, motivele I și II de casare sunt neîntemeiate.

Asupra motivelor III și suplimentelor de casare:

III) — Incompetență, violarea art. 51 din c. j. m. violarea art. 181 cod. pen., a art. 47 și 294 același codice, a art. 5 și 22 din Constituție, inexistența elementelor delictului imputat pentru ca să se poată admite competența militară și justifica judecata cu totul și cu totul excepțională.

„Libertatea tuturor cultelor, în legătură cu libertatea conștiinței, este consacrată și garantată prin Constituție, cu scopul de a nu se mai îngădui persecuțiuni religioase, imposibile de tolerat într-o epocă de civilizație și într-o țară civilizată, în epoca științelor pozitive, cari au schimbat cu desăvârșire fața lumii și o vor schimba și mai mult prin nouile invențiuni, cari fac într-una posibile o serie de imposibilități.

„Cu toate acestea, în anul 1927, a fost văzut la Consiliul de Războiu în România un proces religios și o condamnare, cu totul inadmisibil, dată contra tuturor legilor.

„In adevăr cultul adventist pe care în practică recurentul ca predicator, cult îngăduit de legi și de autoritățile cultelor prin aceea că face apel numai și numai la moralizare și îmbunarea celor cari cred într'ănsul, fără a combate cel puțin îndeplinirea datoriei militare, secta adventiștilor reformiști combate militarismul, iar nu cultul cărui servește recurentul, combate cu cea mai adâncă convingere alcoolismul. Conferință, apeluri repetate la credincioșii lor, au făcut ca adventiștii de ziua a șaptea cum sunt numiți, au făcut ca cei cari practică acest cult moralizator să nu bea, să nu fumeze, să fie perfect cinstiți.

„In templul din București, Str. Popa Tatu combătându-se alcoolismul s'au făcut de către predicator o serie de proiecțiuni arătându-se rezultatele degradatoare ale alcoolismului. Din această cauză s'a născut procesul de către aceia cari au pus la cale persecuțiunea cultului adventist, sub învinuirea de provocare directă la dispreț către religionea dominantă a Statului, fapt pe care instanța militară l'a încadrat în art. 181 c. p. Dar nici faptul nu a fost existent, așa cum îl impune acuzarea în mod cu totul greșit, nici nu întrumește condițiunile legii pentru a fi pedepsit.

„Art. 181 spune că cel care întrebuințează mijloacele din art. 294 codul penal pentru a săvârși faptele enumerate în primul text pot fi culpabili. Ori art. 294 nu vorbește nimic de proiecțiuni, de cinematograf care nu era încă inventat la acea epocă, o proiectare prin care nu poate fi socotit mijloc în sensul art. 294 Vom desvolta această chestiune în complexul ei înaintea Inaltei Curți.

„De asemenea nu s'a rostit nimic care să fie socotit dispreț contra religiunii, întrucât din actele de urmărire se constată precis și definitiv aceasta. Nici elementul publicității nu a existat deoarece faptul s'a întâmplat înăuntrul templului, în care intră numai drept credincioșii cultului, iar strecurarea vre'unui agent nu poate da caracterul publicității, cerut de textul examinat. Ori cum am privi lucrurile, oricât de preveniți am fi, nu se poate găsi elemente de calomnie pe care le cere art. 294. Dar art. 181 din c. pen. pedepsește provocarea directă la disprețul religiei. Elementele provocării sunt arătate în art. 47 din codul penal, modificat la 1874 odată cu art. 181 și cu art. 294. Provocarea directă nu poate însemna altceva decât arătarea precisă la ce fapt determinat de lege se provoacă. Ori la nici un fapt nu s'a provocat, decât s'a făcut numai îndemnarea de a nu se bea alcool. Ceeace nu se poate încadra în legea penală, în nici un articol al ei.

„Nu există însă provocare la dispreț contra religiei dominante întrucât acel clișeu reprezintă un slujbaş al altarului în Rusia iar nu în România. Se poate a se confunda Biserica noastră cu cea rusă deși este și acolo ortodoxie persecutată de soviete? Chiar întrebarea de culpabilitate, ca și toate actele cauzei arată că clișeu reprezintă o scenă din Rusia? Ceeace

învădereză că nu se poate ca codul penal român să proteagă cele ce se întâmplă în Rusia.

„Nu poate fi provocare contra religiei nici arătarea unui membru al clerului rus datat vițului beției, pentru că religia nu poate fi întruhipată într'un singur om care este datat unei patimi, întrucât dacă într'o breaslă sau profesiune există un vinovat, nu se poate pretinde că arătarea vinovatului însemnează propagarea de dispreț, ultragiarea instituției din care face parte cel vinovat.

„Incompetența, violarea art. 51 c. j. m., violarea art. 5, 22 și 25 din Constituție, comb. cu art. 181 c. pen. și art. 47 și 294 c. p. pentru că instanțele militare au judecat și pedepsit fapte cari nu constituiesc elementele delictului pe care ele ar fi competente să le judece.

„In adevăr art. 181 c. p., care ar fi dat în competența instanțelor militare are următoarele elemente constitutive:

„a) O provocare directă la disprețul religiei dominante, care nu trebuie confundat cu dreptul de critică recunoscut de Constituție. Pentru aceasta trebuie să fi afirmat fapte cari n'ar fi adevărate și încă, pentru a se deosebi de dreptul de critică, trebuia ca faptele să fie prezentate în mod batjocoritor. In cazul nostru mi se impută că într'un film am prezentat un preot rus beat și prin explicațiunile date am provocat la dispreț către religionea dominantă, pe lângă că afirmațiunea este absolut inexactă, dar Consiliul de Războiu nici nu afirmă că faptele n'ar fi fost adevărate, nici că aş fi întrebuințat expresiuni injurioase. Ce este și mai grav, nici nu arată ce anume fapte injurioase și neadevărate aş fi pus în sarcina bisericii dominante.

„b) Trebuie ca faptele considerate batjocoritoare să fi fost puse în sarcina bisericii. Ori în cazul de față am fost dat în judecată pentru că aş fi batjocorit un preot rus și tot pentru acest fapt am și fost condamnat. Cu modul acesta eu sunt dat în judecată și judecat pentru batjocorirea unei persoane și sunt judecat și condamnat pentru batjocorirea unei religii.

c) Trebuie ca religia pe care aş fi batjocorit-o, să fie o religie dominantă sau o religie autorizată și funcționând în țară. In cazul nostru sunt condamnat pentru că aş fi batjocorit un preot rus și din batjocorirea preotului rus trage concluziunea că am batjocorit religia ortodoxă română. Din filmul proiectat și din ordonanță și din toate actele reese că intenția mea fusese să combat patima alcoolismului și arătam că la preoții ruși este obiceiul ca de Paște să sfințească bucatele la toți enoriașii lor și că bând la fiecare enoriaș se întâmplă ca slujitorii bisericii să se îmbete. Condamnarea mea este cu atât mai ilegală, cu cât acest obicei criticat nici nu se găsește în biserica noastră. Prin aceasta se desființează chiar dreptul de critică și chiar de critica unui obicei. Ca probă că legea noastră nu se putea ocupa de apărarea bisericii ruse, este și art. 6 al legii de asediu din 1864, care arată că instanțele militare nu pot judecă decât fapte cari atacă ordinea publică, adică fapte referitoare la ordinea publică a Statului Român, și nu se poate spune că critica preoților ruși și a obiceiurilor bisericii ruse ar atacă ordinea publică română.

„Judecând astfel Consiliul de Războiu își formează convingerea sa de provocare la disprețul religiei dominante, judecând alte fapte decât acelea din a căror judecată putea să și formeze convingere sa și pe care ar fi fost competente să le judece”.

Având în vedere că atât din ordonanța definitivă a raportorului de pe lângă Consiliul de Războiu al Corpului II de Armată, din 7 Martie 1927, cât și din sentința acestui Consiliu de Războiu cu Nr. 359-927, supusă recursului, se constată că recurentul Bauer a fost trimis înaintea instanțelor militare și condamnat cu aplicațiunea art. 181, alin. 1 cod. penal, pentru faptul că, în seara zilei de 13 Februarie 1927, în calitate de predicator la casa de rugăciuni a adventiștilor de ziua VII-a, din București, str. Popa Tatu Nr. 38, a ținut o predică

și printre diferite proiecțiuni luminoase cu subiecte biblice a reprezentat și o procesiune creștină ortodoxă, arătând pe un preot creștin ortodox rus îmbrăcat în odăjdii, beat și ținându-se de stâlpii unei case din care ese, având lângă el pe diacon, beat și căzut jos, precum și pe cântăreț căruia i se toarnă apă pe cap iar înaintea preotului cruci și steaguri bisericești, pe care proiecțiunile recurentul a explicat-o, provocând astfel în mod direct, atât prin această proiecțiune cât și prin cuvinte rostite în public, pe asistenți adventiști la dispreț către religionea dominantă a Statului Român;

Considerând că art. 181 cod. penal pedepsește, între alții, și pe aceia cari, prin vre unul din mijloacele enumerate la art. 294 cod. penal, provoacă direct la dispreț către religionea domnitoare sau către celelalte religii.

Considerând că printre mijloacele de comitere ale delictului, art. 294 cod. pen. enumeră și cuvintele rostite în public, imprimatele, desemele și gravurile, expuse spre vânzare distribuite sau aflate în public.

Că, prin urmare, și proiecțiunile luminoase făcute în public constituie după art. 294 și 181 cod. pen. un mijloc de comitere a infracțiunii ce acest din urmă text de lege sancționează;

Că, de altfel, în speță, este constatată că provocarea a avut loc nu numai prin proiecția luminoasă, ci și prin cuvinte rostite în public;

Considerând că art. 22 alin. 4 din Constituțiune și art. 1 din legea pentru organizarea bisericii române ortodoxe, din Maiu 1925, dispune că biserica ortodoxă română este biserica dominantă în Statul Român;

Considerând că, în asemenea condițiuni, în speță, faptul pus în sarcina inculpatului recurent, de a fi provocat în mod direct prin cuvinte și proiecțiuni luminoase, rostite și produse în casa de rugăciuni unde se aflau asistenți adventiști, în public, la dispreț către religionea creștină ortodoxă, religione dominantă a Statului Român, întrunește toate elementele cerute de lege pentru existența delictului prevăzut de art. 181 alin. 1 cod. penal.

Considerând că din împrejurarea că proiecțiunea incriminată a arătat pe un preot rus, nu se poate susține că faptul imputat recurentului nu ar intra în prevederile art. 181 cod. penal, deoarece, pe de o parte, pentru existența unei infracțiuni trebuie avut în vedere scopul urmărit de infractor, în speță provocarea directă la dispreț către religionea dominantă a Statului Român, religionea creștină ortodoxă, iar nu mijloacele, modalitatea aleasă de infractor pentru realizarea scopului propus; că, pe de altă parte religionea ortodoxă rusă, recunoscută și practică în România este de asemenea protejată prin dispozițiunea art. 181 cod. penal care menționează pe lângă religionea domnitoare și „celelalte religii“;

Considerând că dacă art. 22 din Constituțiune prescrie în aliniatul I și II că libertatea conștiinței este absolută și că Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune, același text adaugă însă că această libertate a cultelor este garantată numai „întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri și legilor de organizare ale Statului“;

Că, dar, din faptul că libertatea religioasă a fiecărui individ este garantată, nu se poate deduce că atunci când o persoană, indiferent de religionea pe care o îmbrățișează, provoacă în mod direct, prin vre unul din mijloacele prevăzute de art. 294 cod. penal, la dispreț către religionea dominantă a Statului Român, sau către celelalte religii, nu ar putea fi pedepsit conform art. 181 cod. penal.

Că, astfel fiind, nici motivele III și suplimentare de casare nu sunt întemeiate, și instanțele militare au fost competente de a cerceta faptul pus în sarcina inculpatului recurent, de a examina dovezile administrate pentru stabilirea existenței elementelor legale ale infracțiunii și de a se pronunța asupra culpabilității infractorului;

Că, dar, recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA I COM.

Audiența din 27 Octombrie 1927

Președinția a-lui COMAȘ NEGOESCU Președinte

Iosif Abramovici cu I. Halpern

Jurnalul No. 19522

Daune. Dacă se poate obține daune compensatorii pentru neexecutarea la termen a unei obligațiuni având de obiect o sumă de bani. Soluțiunea afirmativă. Art. 1088, 998 cod. civil.

Art. 1088 din codul civil nu se referă la repararea prejudiciului rezultând din întârzierea executării obligațiunei de plată, a daunelor moratorii.

Dacă însă, pe lângă faptul întârzierii, mai există și un alt fapt prejudiciabil, o culpă din partea debitorului, alta decât culpa de simplă întârziere; dacă, cu alte cuvinte, creditorul, din culpa debitorului a suferit un prejudiciu altul decât acela care rezultă din simpla întârziere și mai mare decât lipsa de dobândă legală, atunci este natural și perfect legitim ca creditorul să aibă dreptul la o despăgubire mai mare decât dobânda legală, în acest caz nemai fiind vorba de simple daune moratorii, ca să fie aplicabil art. 1088, și de daune compensatorii, cari reclamă aplicatiunea art. 998 cod. civil.

Tribunalul,

Asupra acțiunei intentată de Iosif Abramovici, comerciant din București, str. Academiei 4, cu petiția înreg. la Nr. 23146 din 927, în contra lui I. Halpern, comerciant din București, str. Epureanu 14, pentru plata sumei de 200.000 lei, cu procent, cheltueli de judecată și onorar de avocat.

Având în vedere că reclamantul își întemeiază acțiunea pe faptul că dând pârâtului suma de 50.000 mărci germane pentru cumpărarea unor mărfuri, acesta nici n'a cumpărat mărfurile, nici n'a restituit suma, cauzându-i prin această o dauna de valoarea sumei reclamate, deoarece marca germană a încetat între timp de a mai avea curs legal și suma n'a fost plătită la termen din rea credință.

Având în vedere că în fapt e necontestat că pârâtul a primit dela reclamant, la Viena, în Aprilie 1920, suma de 50.000 mărci germane pentru cumpărare de mărfuri în asociație, în limitele sumei de 100.000 mărci și cu clauză că pârâtul, dacă nu cumpără mărfurile sau dacă le cumpără, dar nu obține permis pentru exportul lor în România, să înapoieze reclamantului, în cursul lunii Mai 1920, suma primită.

Având în vedere că pârâtul declară că a cumpărat mărfurile pentru cari a primit banii, dar arată că nu le-a putut expedia reclamantului în România, deoarece n'a obținut permisul de export.

Că în atare situațiune, — dată fiind convențiunea dintre părți — pârâtul eră obligat să restituie suma reclamantului, cel mai târziu la 1 Iunie 1920, obligațiunea de restituire depinzând, după cum s'a arătat, sau de necumpărarea mărfurilor, sau, în caz de cumpărare, de neobținerea permisului de export.

Având în vedere că pârâtul, recunoscând că n'a restituit reclamantului suma, susține că, potrivit art. 1088 din codul civil, nu datorează drept daune numitului, pentru faptul nerestituiri-

rei, decât dobânda legală, pe care se și oferă să o plăcească în moneda în care i-a fost dată suma.

Având în vedere că este drept că după textul de lege citat, daunele pentru neexecutarea la termen a obligațiunilor ce au de obiect o sumă de bani — cum este și obligațiunea pârâtului — nu pot cuprinde decât dobânda legală.

Că prin acest text, legiuitorul, pe deoparte, plecând de la ideea că, banul fiind un lucru ușor de plasat, creditorul neplătit la termen este întotdeauna păgubit cu dobânda sumei de la scadență până la plată, stabilește, pentru creditor și în contra debitorului care nu dovedește că nu și-a plătit datoria din caz fostuit sau forță majoră, o prezumțiune de prejudiciu care e absolută, iar pe de altă parte, determină despăgubirea ce trebuie să o obțină pentru acest prejudiciu fixând-o anticipat la cifra invariabilă a dobânzii legale, lucru perfect logic și explicabil, întrucât din moment ce legiuitorul a pus principiul că despăgubirea este independentă de existența dovedită a pagubei, era natural să prevadă că cifra desdăunării nu e în funcțiune de întinderea prejudiciului.

Având în vedere însă că zisul text nu se referă decât la repararea prejudiciului rezultând din *întârzierea* executării obligațiunii de plată, a *daunelor moratorii*, adică.

Că dacă însă, pe lângă faptul *întârzierii*, mai există și un alt fapt prejudiciabil, o culpă din partea debitorului, alta decât culpa de simpla întârziere; dacă, cu alte cuvinte, creditorul din culpa debitorului, a suferit un prejudiciu altul decât acela care rezultă din simpla întârziere și mai mare decât lipsa de dobânda legală, atunci este natural și perfect legitim ca creditorul să aibă dreptul la o despăgubire mai mare decât dobânda legală, în acest caz nemaifiind vorba de simple daune moratorii, ca să fie aplicabil art. 1088, ci de daune *compensatorii*, cari reclamă aplicațiunea art. 998 cod. civil.

Având în vedere că în speță, după cum s'a arătat, reclamantul, prin acțiune, cere daune pentru nerestituirea cu rea credință a sumei împrumutată cum și pentru prejudiciul cauzat prin căderea între timp a mărcii germane.

Că dar reclamantul pretinde existența din partea pârâtului a unei culpe și invoacă un prejudiciu mai mare decât privarea de dobânzi legale, și în atare situațiune, cum acest prejudiciu este evident mai mare, marca germană nemaivăd curs legal, concluziunea care se impune e că dacă reclamantul va dovedi reaua credință a pârâtului, pretențiunea sa, dedusă prin acțiunea de față, de a fi despăgubit într-o măsură mai mare decât cifra dobânzii legale, nu poate fi decât justificată.

Având în vedere că reclamantul pentru dovedirea culpei pârâtului și a cuantumului daunelor, a cerut chemarea la interogator a pârâtului și dovada cu martori, probe pe cari Tribunalul găsindu-le concludente, urmează a le admite, cum, pentru același motiv, cată să admită și probele cerute de pârât în combaterea susținerilor reclamantului, și anume interogatorul reclamantului și dovada cu martori.

Pentru toate aceste motive admite zisele dovezi.

Președinte, (ss) C. Negoescu.

Grefier, (ss) N. Niculescu.

TRIBUNALUL PUTNA SECȚIA I

Audiența dela 14 Aprilie 1927

Prezidenția d. lui C. MIHALESCU Prim-Președinte
Sentința Civilă *)

Legea judecătoriilor de ocoale. Propunerea păcii. Sanctiunea art. 81.

Nepropunerea păcii părților, chiar în pricină judecată în ultimă instanță de judecătorul de ocol, nu constituie

*) Dată după divergență.

omisiune esențială și nu atrage casarea hotărârii. Îndatorirea pusă judecătorului prin art. 81 din lege este o recomandatiune lipsită de sancțiune.

Tribunalul.

Asupra recursului făcut de către Constantin Bărză din com. Vizantea, județul Putna, contra cărței de judecată civilă Nr. 149 din 4 Decembrie 1926 a judecătoriei rurale Vidra-Putna.

Având în vedere că motivele pe care și întemeiază recurentul cererea de casare sunt: omisiune esențială și violare de lege, constând ambele în faptul constat în speță, că domnul judecător nu a respectat dispozițiunile art. 81 din legea jud. de ocol, potrivit căruia cea dintâi datorie a judecătorului, înainte de a intra în judecarea pricinilor este aceea de a înapoia părțile.

Considerând că potrivit art. 106 din legea jud. de oc. omisiunea esențială consistă sau în nepronunțarea judecătorului asupra vreunui mijloc de apărare invocat de parte sau din neinvocarea de către judecător, din oficiu, a vreunui mijloc de apărare, care reiese din faptele cauzei.

Considerând că îndatorirea de a propune pacea nu are nimic comun cu fondul afacerilor însăși, astfel că nu poate constitui un mijloc de apărare dedus din faptele cauzei.

Că, dimpotrivă, propunerea păcii, care după expresia legiuitorului, constă „*în ceiace este drept*”, se bazează și ea pe mijloacele de apărare deduse din faptele cauzei, ca și hotărârea judecătorului însuș.

Că în consecință, nepropunerea păcii nu poate constitui o omisiune esențială, în sensul art. 106 din l. jud. de ocol.

Considerând că art. 81 din legea jud. de ocol, care obligă pe judecător să îndemne pe părți la împăcare, nu este o dispozițiune privitoare la fondul litigiilor, constituind dimpotrivă o formalitate estrinsecă de ordin procedural, a cărei violare nu poate atrage casarea decât numai în măsura în care ar fi permisă sub pedeapsă de nulitate conform art. 735 din pr. civilă, text reglementând forma actelor de procedură în genere și forma hotărârilor judecătorești. nî special.

Considerând că întrucât propunerea păcii, care constă după cum spune art. 81 — în ceiace e drept — nu este decât un mijloc pe care legiuitorul îl pune la îndemâna justițiabililor, ca să rezolve mai urgent litigiul dintre ele, fără însă ca prin aceasta să se confere niciuneia din părți posibilitatea unei judecăți mai favorabile, astfel încât în caz de nepropunere a păcii să poată susține în termen că prin intervenirea hotărârei judecătorești i s'ar fi adus vreun prejudiciu.

Că, de altfel potrivit principiului constant în jurisprudență și dedus din dispozițiunile art. 735 pr. civilă, nu se poate cere casarea unei hotărâri pentru violarea formelor, dacă nulitatea respectivă nu s'a propus mai întâi înaintea instanței de fond, ceiace nu este cazul, în speță, deoarece recurentul n'a cerut d-lui judecător să propună pacea; că prin urmare, obligațiunea prevăzută de art. 81 din legea jud. de ocol, nefiind impusă judecătorului sub pedeapsă de nulitate, ea nu constituie decât o simplă recomandatiune, a cărei nerespectare nu poate constitui o violare de lege în sensul art. 106 din legea jud. de ocol, violare de lege care să atragă după sine casarea.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Aurel V. Sava, Trib. respinge, etc.

(ss) C. Mihailescu, A. V. Sava, V. V. Nicolau.

NOTA. Chestiunea dacă nepropunerea păcii de către judecătorul de ocol în pricinile judecate în ultimă instanță atrage casarea hotărârii s'a discutat și se discută. Asupra ei Curtea de Casație nu s'a putut nici edată pronunța direct, pentru că judecata unor asemenea pricini nu se ridică nici odată până la instanța supremă. Deaceia, în această chestiune, nu există uni-

tate de jurisprudență. O punere la punct este deci cu atât mai necesară.

Fără îndoială, potrivit art. 81 din leg. jud. oc., judecătorul are îndatorirea să propună părților pacea, înainte de a pronunța hotărârea. Îndoiala a născut însă în ce privește sancțiunea acestei îndatoriri.

D-l Corneliu Botez, în Noul Codice de ședință al judecătorului de ocol (ed. 1908 pg. 931), considerând că obligațiunea judecătorului de a propune pacea este esențială, e de părere că neobservarea ei constituie o omisiune esențială care face casabilă cartea de judecată. D-sa însă constată, cu drept cuvânt, că în pricinile supuse apelului, omisiunea se acoperă.

D-l Corneliu Botez își menține părerea și în ediția nouă a lucrării d-sale, din 1922, pg. 444.

Această soluție a fost adoptată de numeroase tribunale (1). D-l Botez (loc. cit) arată chiar că până la 1922, jurisprudența tribunalelor era întreagă constant în acest sens.

Într-o altă părere, se susține dimpotrivă că obligațiunea judecătorului nefiind sancționată de lege cu nulitatea, ea constituie mai degrabă o recomandatie, a cărei neurmărire din partea judecătorului nu atrage nulitatea hotărârii.

Această părere a fost susținută de d-l St. Scriban (2) și de D. Alexandresco (3) și adoptată în ultima vreme de unele tribunale, (4) iar prin sentința ce adnotăm și de Tribunalul Putna.

Curtea de Casație, repetăm, a discutat adesea această chestiune, declarându-se pentru această din urmă soluție (5) dar n'a hotărât nici odată direct și obligator pentru tribunale. De cele mai multe ori, Curtea de Casație a examinat chestiunea dacă tribunalul, în apelurile venite del judecătorie, este obligat să propună pacea și a soluționat-o negativ.

Care este adevărata soluție ?

Socotesc că o mare înrăurire asupra jurisprudenței tribunalelor în această chestiune a avut decizia Curții de Casație s. I No. 529 din 22 Mai 1923 (6). În această decizie, Casația scrie: „Atât dispozițiunea prevăzută în art. 81 legea judecătorilor de ocole referitoare la propunerea păcii părților cât și dispozițiunea din art. 83 referitoare la invocarea din oficiu a mijloacelor de apărare nefiind sancționate prin nici un text de lege, nu pot fi privite decât ca o recomandatie pentru magistrat, a cărei neaplicare nu poate atrage casarea.”

Principalul argument în sprijinul acestei soluții îl constituie lipsa unei sancțiuni de text.

Meritul hotărârii ce adnotăm rezidă însă în aceea că nu se mulțumește cu acest singur argument, ci se silăște să găsească un sprijin legal și juridic în considerațiuni inedite.

Pentru că am citat decizia Casației, o discriminare se impune. Este inexact că obligațiunea judecătorului pusă prin art. 83 de a invoca din oficiu mijloace de

apărare este lipsită de sancțiune. Sancțiune există în art. 106 l. j. o. care prevede că, nerespectarea acestei obligații constituie omisiune esențială, în stare să atragă casarea. Este însă exact că obligațiunea din art. 81 de a propune pacea nu are sancțiune.

Deoarece însă, părerea d-lui Corneliu Botez este și ea destul de serioasă, se cuvine a căuta soluției contrarii temeiuri mai adânci.

Credem, împreună cu redactorul sentinței, că nepropunerea păcii nu constituie o omisiune esențială.

Pentru două considerații:

a) Omisiunea esențială în această materie este definită de lege (art. 106) „nepronunțarea judecătorului asupra vreunui mijloc de apărare invocat de parte sau neinvocarea de judecător din oficiu a vreunui mijloc de apărare care reieșea din faptele cauzei”. Nu se spune concret că nepropunerea păcii ar fi omisiune esențială. Și nu poate fi cuprinsă în formula abstractă a mijlocului de apărare.

Termenul de „mijloc de apărare” e luat în sensul tehnic procedural și evident, încercarea de tranzacție nu e un mijloc de apărare, în acest sens.

b) Omisiunea judecătorului de a propune pacea nu este esențială.

Pentru a fi esențială, omisiunea judecătorului trebuie să poarte asupra unei chestiuni, în stare să schimbe soluția procesului. Or datorită judecătorului care încearcă împăcarea părților este să le pună în vedere „cum este drept”, ceea ce implică o convingere juridică deja formată în spiritul judecătorului. Și, neputând presupune că judecătorul care a propus prin pace o soluție „cum este drept”, ar putea da prin hotărâre o altă soluție, care n'ar mai putea fi dreaptă, urmează că omisiunea judecătorului de a propune pacea nu este esențială, ea una care n'ar putea duce la altă soluție.

Credem deci că, opinia adoptată prin hotărârea de mai sus este cea justă.

PETRE STRIHAN

Dr. în drept, Avocat.

TRIBUNALUL PRAHOVA, SECȚIA III

Audiența de la 1 De embrie 1926

Președinția d-lui. Gh. V. MANOLIU, Judecător

Sentința corecțională No. 2650

Fapt calificat de judele de ocol abuz de putere, violare de domiciliu, art. 151 c. p. Declinare de competență. Schimbarea calificării faptului în apel în acela de furt. Art. 306, 308 c. p. Conflict negativ de competență.

Dacă o persoană se introduce într-o curte și ridică niște câpițe de fân, de pe care teren o altă persoană fusese depozitată printr-o hotărâre și care fân aparține acesteia din urmă, acest fapt constituie un furt, iar nu delictul prevăzut de art. 151 sau 328 c. p.

Tribunalul

Asupra acțiunii penale de față.

Având în vedere cartea de judecată penală cu No. 435 din 924 a judecătoriei ocolului Poenari-Burchi jud. Prahova prin care se declină competența de a judeca reclamațiunea făcută de Ioana Nicolae State Naie din Buda-Palanga, contra inculpatului Iorgu Toma Vasile din aceeași comună prin care aceste este învinuit că a luat două câpițe de dughie ce erau depozitate pe terenul din care a fost evacuată prin portărei, teren ce era al inculpatului.

1) Trib. Dorohoi, 26 Apr. 1911, Trib. Iași I, 1920, Trib. Bacău I, 930 din 913, Curierul Judiciar 57 din 913. V. și Jurisprudența Generală Nr. 20 din 926 cu nota d-lui Aurel I. Vidrașcu.

2) Curierul Judiciar Nr. 57 din 913 nota sub sent. Trib. Bacău I, 930 din 913.

3) Curierul Judiciar pe 1924, pag. 558, nota sub sent. Trib. Prahova.

4) Trib. Tecuci, 23 din 925 Trib. Dorohoi 72 din 924, Trib. Prahova I, 542 din 924.

5) V. toate trimiterile făcute de D. Alexandresco în nota din Curierul Judiciar Nr. 35 din 924, pag. 558.

6) Jurisprudența Generală Nr. 18 din 923 pag. 1301.

Având în vedere că judecătorul de ocol dând acestui fapt calificarea de abuz de putere prevăzut și pedepsit de art. 151 c. p. care potrivit disp. art. 53 legea jud. de ocoale nu putea fi judecat de această instanță și în consecință și-a declinat competența.

Având în vedere actele din dosarul cauzei și susținerea reclamantei prin avocatul său C. Popescu Gruița că faptul săvârșit de inculpatul intră în prevederile disp. art. 328 c. p. pentru că inculpatul a găsit aceste câpițe de fân într-o curte și nu le-a arătat stăpânului lucrului.

Având în vedere că din procesul verbal încheiat de către șeful de post în ziua de 18 Martie 1924, cu ocazia cercetării faptului se constată că reclamanta fiind deposedată de către portărelul trib. Prahova, în urma unei executări judecătorești, din terenul unde a locuit cu soțul său, azi decedat, a rămas pe terenul evacuat 2 câpițe de dughie și pae și pe care inculpatul le-a luat fără știrea reclamantei deși i s'a pus în vedere de șeful de post că aceste lucruri aparțin reclamantei.

Având în vedere că în această situațiune de fapt nu se poate susține cum pe nedrept arată judele de ocol că inculpatul a săvârșit un abuz de putere, violarea domiciliului reclamantei, căci pentru ca să existe acest delict, inculpatul trebuia să se fi introdus prin amenințare sau mijloace silnice în domiciliul reclamantei ceiace nu se dovedește nici din actele încheiate cu ocazia cercetării faptului și nici din depoziția martorilor Alexandru R. Dinu și Alexandru G. Androne, primul audiat la judecătorie iar celalt la acest tribunal iar pe de altă parte, chiar dacă s'ar fi constatat aceste fapte, reclamanta nu mai avea domiciliul în casa de pe acel loc întru cât fusese deposedată, în urma efectuării punerii în posesiunea cerută de inculpat.

Că rămâne, dar de cercetat dacă faptul săvârșit de inculpat nu întrunește elementele delictului de furt.

Că pentru existența acestui delict reese din definiția art. 306 c. p. că trei condițiuni sunt necesare: Sustragerea unui lucru oarecare, că această sustragere să fie frauduloasă și lucrul să parție altuia.

Având în vedere că din actele sus arătate se constată că inculpatul a ridicat dughia și paele de pe locul unde se aflau fără știrea reclamantei.

Că această sustragere a fost frauduloasă deoarece inculpatul a știut că lucrul nu este al său cu toată susținerea făcută de inculpatul înaintea șefului de post că luind acel fân a voit să plătească o datorie fie a reclamantei sau a soțului său.

Considerând că în drept, toate aceste condițiuni fiind îndeplinite, faptul săvârșit de inculpat constituie un furt prevăzut și pedepsit de art. 306, 308 c. p. care după disp. art. 53 legea jud. de ocoale e de competența acestei instanțe ale judeca.

Că faptul săvârșit neîntrunind elementele delictului prevăzut de disp. art. 151 c. p. pentru care împrejurare judele de ocol și-a declinat competența și nici acela prevăzut de disp. art. 328 c. p. după cum susține reclamanta, însă după împrejurările în care s'a comis, Tribunalul găsește că conține elementele unui delict de furt, de competența județului de ocol și în consecință ivindu-se un conflict negativ de competență, urmează ca afacerea să fie înaintată instanței în drept pentru a decide asupra acestei chestiuni de competență.

Pentru aceste motive redactată de d. jude de ședință Gh. V. Manoliu.

(ss) G. V. Manoliu

D-l Avocat Dr. VINTILĂ DONGOROZ și-a strămutat birourile D-sale în INTRAREA ROSETTI (Dr. Marcovici) No. 1 etajul I (prin strada Brezoianu).

Dela comisia centrală a timbrului

Comisiunea centrală a timbrului s'a pronunțat asupra următoarelor noi cazuri de interpretare a dispozițiilor din legea timbrului :

1) Brevetele liberate pentru exercițiul individual al unei meserii se taxează cu 20 lei.

Brevetul însă al celor ce vor să exercite o industrie, adică o întreprindere unde se întrebunțează și mâna de operă și mașinile, se taxează cu 500 lei conform art. 4 paragr. 26.

2) Hotărârile judecătorești fiind declarative de drepturi, ori de câte ori prin vre-o hotărâre judecătorească se recunoaște în favoarea unei persoane existente un act sau fapt juridic susceptibil de a fi impus în conformitate cu prescripțiunile legii timbrului și impozitului pe acte și fapte juridice, judecătorul este obligat să transmită prin îngrijirea grefei, administrației financiare respective, copie după hotărârea rămasă definitivă, în scopul perceperei impozitului legal. Bine înțeles dacă acest impozit nu s'a plătit la actul la care se referă hotărârea judecătorească.

3) Taxa de timbru prevăzută de art. 4 paragr. 31 lit. b va fi de 20 lei de fiecare exemplar al scrisorii de trăsură, calculată la întreaga garnitură transportată goală la înapoierea ei în stația de origină.

Se specifică cum că decizia din 25 Iunie 1927 rămâne în ființă pentru transportul vagoanelor și cisternelor încărcate.

4) Prin aplicarea dispozițiilor art. 22 paragr. 21 a deciziei din 11 Iunie 1927, în acțiunile penale în care părțile se pot împăca, drept o consecință a principiului admis, se timbrează și cererile pentru depuneri de martori, citațiunile pentru chemarea lor și procesele-verbale de audiere, în cazul când asemenea dovezi sunt propuse de inculpat.

5) Legea timbrului fiind de strictă interpretare și aplicare scutirea prevăzută de art. 22 paragr. 49 nu se aplică și acțiunilor emise, ca o consecință a actelor de constituire.

A apărut Vol. V (ultim) TRATAT DE DREPT ȘI PROCEDURA PENALA. Cursul Prof. I. Tanoviceanu, revăzut și complectat de d-nii : Dr. Vintilă Dongoroz în ce privește doctrina română și streină ; Dr. Eugen C. Decusară în ce privește jurisprudența ; Dr. Corneliu Chiseliță, consilier la Curtea de Casație, referințe pentru Bucovina și Dr. Ștefan Laday, referințe pentru Ardeal.

Acest vol. cuprinde 860 pag. de PROCEDURA PENALA.

Prețul 500 Lei. Comandele se primesc la Curierul Judiciar, București, Strada Artei No 5, însoțite de cost la care se va adăoga lei 15 pentru porto postal recomandat

Toate 5 volume lei 2500.— Se servesc și legate elegant și puse într-o cutie cu prețul de 3200 lei.

De vânzare la Curierul Judiciar care servește la cerere orice cărți de drept contra cost, la care se va adăoga lei 15 pentru porto postal recomandat.

Sub presă, apare peste 10 zile

LEGEA STATUTULUI FUNCȚIONARILOR PUBLICI, comentată și adnotată cu doctrina și jurisprudența sub fiecare articol și cu desbaterile Parlamentare, iar la urmă având și Regulamentul de Radu Dimiu, judecător Trib. Prahova. Comenzile se primesc la „Curierul Judiciar”.

D-l Avocat IOAN I. IOANÎTESCU și-a strămutat domiciliul dela Bacău la București Calea Griviței 195. Consul 8-10 6-9.